॥ पाणिनीयधातुपाठः ससस्वरः ॥

.. pANinIyadhAtupAThaH
with pronunciation marks ..

sanskritdocuments.org

December 3, 2016

.. pANinIyadhAtupAThaH with pronunciation marks ..

॥ पाणिनीयधातुपाठः ससस्वरः ॥

Sanskrit Document Information

Text title : dhAtupATha with svara

File name : dhatupatha_svara.itx

Category : sUchI

Location : doc_z_misc_major_works

Author : pANinI

Language : Sanskrit

Subject : linguistics/grammar/morphology_and_phonetics

Transliterated by : Mihas Bayaryn bayaryn at mail.ru

Proofread by : Mihas Bayaryn bayaryn at mail.ru

Latest update : February 1, 2005, September 14, 2014

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

Site access : http://sanskritdocuments.org

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

December 3, 2016

sanskritdocuments.org

॥ पाणिनीयधातुपाठः ससस्वरः ॥

॥अथ॑ पाणिनीयधातुपा॒ठः॥

अथ॒ भ्वा॑दयः ।

१.१ भू सत्ता॑याम् । उ॒दात्तः॒ प॑रस्मैभाषः ॥

अथ॑ त॒वर्गी॑यान्ताः ।

१.२ एधँ॒ वृद्धौ॑ ।

१.३ स्पर्धँ॒ सङ्घ॒र्षे ।

१.४ गाधृँ॒ प्रति॒ष्ठालि॒प्सयो॑र्ग्र॒न्थे च॑ ।

१.५ बाधृँ॒ लोड॑ने (वि॒लोड॑ने) ।

१.६ नाधृँ॒ऽ

१.७ नाथृँ॒ याच्ञोपतापैश्व॒र्याशी॑ष्षु ।

१.८ दधँ॒ धार॑णे ।

१.९ स्कुदिँ॒ आ॒प्रव॑णे ।

१.१० श्विदिँ॒ श्वैत्ये॑ ।

१.११ वदिँ॒ अभिवादनस्तु॒त्योः ।

१.१२ भदिँ॒ क॒ल्याणे॑ सु॒खे च॑ ।

१.१३ मदिँ॒ स्तुतिमोदमदस्वप्नकान्ति॒गति॑षु ।

१.१४ स्पदिँ॒ किञ्चि॒च्चल॑ने ।

१.१५ क्लिदिँ॒ परि॒देव॑ने ।

१.१६ मुदँ॒ हर्षे॑ ।

१.१७ ददँ॒ दा॒ने ।

१.१८ ष्वदँ॒ऽ

१.१९ स्वर्दँ॒ आस्वा॒द॑ने ।

१.२० उर्दँ॒ मा॒ने॑ क्री॒डाया॑ं च ।

१.२१ कुर्दँ॒ऽ

१.२२ खुर्दँ॒ऽ

१.२३ गुर्दँ॒ऽ (गुडक्री॒डाया॑मे॒व) ।

१.२४ गुदँ क्रीडायामेव ।
१.२५ षूदँ क्षरणे ।
१.२६ ह्रादँ अव्यक्ते शब्दे ।
१.२७ ह्लादीँ सुखे च ।
१.२८ स्वादँ आस्वादने ।
१.२९ पर्दँ कुत्सिते शब्दे ।
१.३० यतीँ प्रयत्ने ।
१.३१ युतृँऽ
१.३२ जुतृँ भासणे ।
१.३३ विथृँऽ
१.३४ वेथृँ याचने ।
१.३५ श्रथिँ शैथिल्ये ।
१.३६ ग्रथिँ कौटिल्ये ।
१.३७ कत्थँ श्लाघायाम् । इत्येधादय उदात्ता अनुदात्तेतः ॥
१.३८ अतँ सातत्यगमने ।
१.३९ चितीँ सञ्ज्ञाने ।
१.४० च्युतिँर् आसेचने ।
१.४१ श्चुतिँर् इत्येके ।
१.४२ श्च्युतिँर् क्षरणे ।
१.४३ ज्युतिँर् भासने ।
१.४४ मन्थँ विलोडने ।
१.४५ कुथिँऽ
१.४६ पुथिँऽ
१.४७ लुथिँऽ
१.४८ मथिँ हिंसासङ्क्लेशनयोः ।
१.४९ षिधँ गत्याम् ।
१.५० षिधूँ शास्त्रे माङ्गल्ये च ।
१.५१ खादृँ भक्षणे ।

१.५२ खदँ स्थैर्ये हिंसायां च ।
१.५३ बदँ स्थैर्ये ।
१.५४ गदँ व्यक्तायां वाचि ।
१.५५ रदँ विलेखने ।
१.५६ णदँ अव्यक्ते शब्दे ।
१.५७ अर्दँ गतौ याचने च ।
१.५८ नर्दँऽ
१.५९ गर्दँ शब्दे ।
१.६० तर्दँ हिंसायाम् ।
१.६१ कर्दँ कुत्सिते शब्दे ।
१.६२ खर्दँ दन्दशूके ।
१.६३ अतिँऽ
१.६४ अदिँ बन्धने ।
१.६५ इदिँ परमैश्वर्ये ।
१.६६ बिदिँ अवयवे ।
१.६७ भिदिँ इत्येके ।
१.६८ गडिँ वदनैकदेशे ।
१.६९ णिदिँ कुत्सायाम् ।
१.७० टुनदिँ समृद्धौ ।
१.७१ चदिँ आह्लादे दीप्तौ च ।
१.७२ त्रदिँ चेष्टायाम् ।
१.७३ कदिँऽ
१.७४ क्रदिँऽ
१.७५ क्लदिँ आःवाने रोदने च ।
१.७६ क्लिदिँ परिदेवने ।
१.७७ शुन्धँ शुद्धौ । इत्यतादय उदात्ता उदात्तेतः ॥
अथ कवर्गीयान्ताः ।
१.७८ शीकृँ सेचने ।

१.७९ सीकृँ इत्येके ।
१.८० लोकृँ दर्शने ।
१.८१ श्लोकृँ सङ्घाते ।
१.८२ स्रोकृँ इति पाठान्तरम् ।
१.८३ द्रेकृँऽ
१.८४ ध्रेकृँ शब्दोत्साःअयोः ।
१.८५ रेकृँ शङ्कायाम् ।
१.८६ सेकृँऽ
१.८७ स्रेकृँऽ
१.८८ स्रकिँऽ
१.८९ श्रकिँऽ
१.९० श्लकिँ गतौ (गत्यर्थाः) ।
१.९१ शकिँ शङ्कायाम् ।
१.९२ अकिँ लक्षणे ।
१.९३ वकिँ कौटिल्ये ।
१.९४ मकिँ मण्डने ।
१.९५ ककँ लौल्ये ।
१.९६ कुकँऽ
१.९७ वृकँ आदाने ।
१.९८ चकँ तृप्तौ प्रतिघाते च ।
१.९९ ककिँऽ
१.१०० वकिँऽ
१.१०१ श्वकिँऽ
१.१०२ त्रकिँऽ
१.१०३ ढौकृँऽ
१.१०४ त्रौकृँऽ
१.१०५ ष्वस्कँऽ (ष्वष्कँऽ)
१.१०६ वस्कँऽ (वष्कँऽ)
१.१०७ मस्कँऽ (मष्कँ)

१.१०८ टिकृँऽ
१.१०९ टीकृँऽ
१.११० तिकृँऽ
१.१११ तीकृँऽ
१.११२ रघिँऽ
१.११३ लघिँ गत्यर्थाः ।
१.११४ ष्वकिँ इत्येके (तृतीयो दन्त्यादिरित्येके) ।
लघिँ भोजननिवृत्तावपि ।
१.११५ अघिँऽ
१.११६ वघिँऽ
१.११७ मघिँ गत्याक्षेपे । गतौ गत्यारम्भे चेत्यपरे ।
मघिँ कैतवे च ।
१.११८ राघृँऽ
१.११९ लाघृँऽ
१.१२० द्राघृँ सामर्थ्ये ।
१.१२१ ध्राघृँ इत्यपि केचित् । द्राघृँ आयामे च ।
१.१२२ श्लाघृँ कत्थने । इति शीकादय उदात्ता अनुदात्तेतः ॥
१.१२३ फक्कँ निचैर्गतौ ।
१.१२४ तकँ हसने ।
१.१२५ तकिँ कृच्छ्रजीवने ।
१.१२६ बुक्कँ भषणे ।
१.१२७ शुकँ गतौ ।
१.१२८ कखँ हसने ।
१.१२९ ओखृँऽ
१.१३० राखृँऽ
१.१३१ लाखृँऽ
१.१३२ द्राखृँऽ
१.१३३ ध्राखृँ शोषणालमर्थ्योः ।
१.१३४ शाखृँऽ

१.१३५ श्लाखृँ व्या॑प्तौ ।
१.१३६ उखँऽ
१.१३७ उखिँऽ
१.१३८ वखँऽ
१.१३९ वखिँऽ
१.१४० मखँऽ
१.१४१ मखिँऽ
१.१४२ णखँऽ
१.१४३ णखिँऽ
१.१४४ रखँऽ
१.१४५ रखिँऽ
१.१४६ लखँऽ
१.१४७ लखिँऽ
१.१४८ इखँऽ
१.१४९ इखिँऽ
१.१५० ईखँऽ
१.१५१ ईखिँऽ
१.१५२ वल्गँऽ
१.१५३ रगिँऽ
१.१५४ लगिँऽ
१.१५५ अगिँऽ
१.१५६ वगिँऽ
१.१५७ मगिँऽ
१.१५८ तगिँऽ
१.१५९ त्वगिँऽ
१.१६० त्रगिँऽ
१.१६१ श्रगिँऽ (श्वगिँऽ ष्वगिँऽ)
१.१६२ श्लगिँऽ
१.१६३ इगिँऽ
१.१६४ रिगिँऽ
१.१६५ लिगिँ गत्य॑र्थाः ।

१.१६६ (मुखिँऽ)
१.१६७ (थर्किँऽ)
१.१६८ रिखँऽ
१.१६९ रिखिँऽ
१.१७० लिखँऽ
१.१७१ लिखिँऽ
१.१७२ त्रखँऽ
१.१७३ त्रिखिँऽ
१.१७४ शिखिँ इत्यपि॒ केचि॑त् । त्वगिँ कम्प॑ने च ।
१.१७५ युगिँऽ
१.१७६ जुगिँऽ
१.१७७ बुगिँ वर्ज॑ने ।
१.१७८ वुगिँ इत्येके॑ ।
१.१७९ घघँ हस॑ने ।
१.१८० घग्घँ इत्येके॑ ।
१.१८१ दघिँ पाल॑ने ।
१.१८२ लघिँ शोष॑णे (भा॒षायां॒ दीप्तौ॑ सीमातिक्र॒मे च॑) ।
१.१८३ मघिँ मण्ड॑ने ।
१.१८४ शिघिँ आ॒घ्राणे॑ ।
१.१८५ (अघँ मूल्ये॑ ।) इति॒ फक्का॑दय उ॒दात्ता॑ उ॒दात्ते॑तः ॥
अथ॑ च॒वर्गीया॑न्ताः ।
१.१८६ वर्च॒ँ दीप्तौ॑ ।
१.१८७ षच॒ँ सेच॑ने॒ सेव॑ने च ।
१.१८८ लोचृ॒ँ दर्श॑ने ।
१.१८९ शच॒ँ व्य॑क्तायां वा॒चि ।
१.१९० श्वच॒ँऽ
१.१९१ श्वचि॒ँ गतौ॑ ।
१.१९२ कच॒ँ बन्ध॑ने ।
१.१९३ कचि॒ँऽ

१.१९४ कार्चिँ दीप्तिबन्धनयोः ।
१.१९५ मचँऽ
१.१९६ मुचि कल्कने । कथन इत्यन्ये ।
१.१९७ मर्चिँ धारणोच्छ्रायपूजनेषु ।
१.१९८ पर्चिँ व्यक्तीकरणे ।
१.१९९ ष्टुचँ प्रसादे ।
१.२०० ऋजँ गतिस्थानार्जनोपार्जनेषु ।
१.२०१ ऋजिँऽ
१.२०२ भृजीँ भर्जने ।
१.२०३ एजृँऽ
१.२०४ भ्रेजृँऽ
१.२०५ भ्राजृँ दीप्तौ ।
१.२०६ (रेजृँ दीप्तौ ।)
१.२०७ ईज गतिकुत्सनयोः ।
१.२०८ ईजिँ इत्येके ।
१.२०९ (वीजँ गतौ ।) इति वर्चादय उदात्ता अनुदात्तेतः ॥
१.२१० शुचँ शोके ।
१.२११ कुचँ शब्दे तारे ।
१.२१२ कुञ्चँऽ
१.२१३ क्रुञ्चँ कौटिल्याल्पीभावयोः ।
१.२१४ लुञ्चँ अपनयने ।
१.२१५ अञ्चुँ गतिपूजनयोः ।
१.२१६ वञ्चुँऽ
१.२१७ चञ्चुँऽ
१.२१८ तञ्चुँऽ
१.२१९ त्वञ्चुँऽ
१.२२० म्रुञ्चुँऽ
१.२२१ म्लुञ्चुँऽ

१.२२२ म्रुचुँऽ
१.२२३ म्लुचुँ गत्य॑र्थाः ।
१.२२४ ग्रुचुँऽ
१.२२५ ग्लुचुँऽ
१.२२६ कुजुँऽ
१.२२७ खुजुँ स्तेयकर॒णे ।
१.२२८ ग्लुञ्चुँऽ
१.२२९ षस्जँ (षस्जँ॒) गतौ॑ । षस्जि॑रात्मनेप॒द्यपि॑ ।
१.२३० गुजँऽ
१.२३१ गुजिँ अव्य॑क्ते॒ शब्दे॑ ।
१.२३२ अर्चँ पू॒जाया॑म् ।
१.२३३ म्लेछँ अव्य॑क्ते॒ शब्दे॑ ।
१.२३४ लछँऽ
१.२३५ लाछिँ लक्ष॑णे ।
१.२३६ वाछिँ इ॒च्छाया॑म् ।
१.२३७ आछिँ आया॒मे ।
१.२३८ ह्रीछँ ल॒ज्जाया॑म् ।
१.२३९ हुर्छाँ कौटि॑ल्ये ।
१.२४० मुर्छाँ मोहनसमुच्छ्रा॒ययोः॑ ।
१.२४१ स्फुर्छाँ विस्तृ॑तौ ।
१.२४२ युछँ प्रमा॒दे ।
१.२४३ उछिँ उ॒ञ्छे ।
१.२४४ उछीँ विवा॒से ।
१.२४५ ध्रजँऽ
१.२४६ ध्रजिँऽ
१.२४७ (व्रजँऽ)
१.२४८ (व्रजिँऽ)
१.२४९ धृजँऽ
१.२५० धृजिँऽ
१.२५१ ध्वजँऽ

१.२५२ ध्वजिँ गतौ ।
१.२५३ (ध्रिजँ च ।)
१.२५४ कूजँऽ
१.२५५ कुजिँ अव्यक्ते शब्दे ।
१.२५६ अर्जँऽ
१.२५७ षर्जँ अर्जने ।
१.२५८ गर्जँ शब्दे ।
१.२५९ तर्जँ भर्त्सने ।
१.२६० कर्जँ व्यथने ।
१.२६१ खर्जँ पूजने च ।
१.२६२ अजँ गतिक्षेपनयोः ।
१.२६३ तेजँ पालने ।
१.२६४ खजँ मन्थे ।
१.२६५ कजँ मदे इत्येके ।
१.२६६ खजिँ गतिवैकल्ये ।
१.२६७ एजृँ कम्पने ।
१.२६८ ट्वोँस्फूर्जाँ वज्रनिर्घोषे ।
१.२६९ क्षि क्षये ।
१.२७० क्षीजँ अव्यक्ते शब्दे ।
१.२७१ लजँऽ
१.२७२ लजिँ भर्जने ।
१.२७३ लाजँऽ
१.२७४ लाजिँ भर्त्सने च ।
१.२७५ जजँऽ
१.२७६ जजिँ युद्धे ।
१.२७७ तुजँ हिंसायाम् ।
१.२७८ तुजिँ पालने ।
१.२७९ गजँऽ
१.२८० गजिँऽ
१.२८१ गृजँऽ

१.२८२ गृजिँऽ
१.२८३ मुजँऽ
१.२८४ मुजिँ शब्दार्थाः । गजँ मदने च ।
१.२८५ वजँऽ
१.२८६ व्रजँ गतौ । इति शुचादयः क्षिवर्जमुदात्ता उदात्तेतः ॥

अथ टवर्गीयान्ताः ।

१.२८७ अट्टँ अतिक्रमणहिंसनयोः (अतिक्रमहिंसयोः) ।
१.२८८ वेष्टँ वेष्टने ।
१.२८९ चेष्टँ चेष्टायाम् ।
१.२९० गोष्टँऽ
१.२९१ लोष्टँ सङ्घाते ।
१.२९२ घट्टँ चलने ।
१.२९३ स्फुटँ विकसने ।
१.२९४ अठिँ गतौ ।
१.२९५ वठिँ एकचर्यायाम् ।
१.२९६ मठिँऽ
१.२९७ कठिँ शोके ।
१.२९८ मुठिँ पालने ।
१.२९९ हेठँ विबाधायाम् ।
१.३०० एठँ च ।
१.३०१ हिडिँ गत्यनादरयोः ।
१.३०२ हुडिँ सङ्घाते ।
१.३०३ कुडिँ दाःए ।
१.३०४ वडिँ विभाजने ।
१.३०५ मडिँ च ।
१.३०६ भडिँ परिभाषणे ।
१.३०७ पिडिँ सङ्घाते ।

१.३०८ मुडिँ मार्जने ।
१.३०९ तुडिँ तोडने ।
१.३१० हुडिँ वरणे । हरण इत्येके ।
१.३११ (स्फुडिँ विकसने ।)
१.३१२ चडिँ कोपे ।
१.३१३ शडिँ रुजायां सङ्घाते च ।
१.३१४ तडिँ ताडने ।
१.३१५ पडिँ गतौ ।
१.३१६ कडिँ मदे ।
१.३१७ खडिँ मन्थे ।
१.३१८ हेडृँऽ
१.३१९ होडृँ अनादरे ।
१.३२० बाडृ आप्लाव्ये ।
१.३२१ वाडृ इत्येके ।
१.३२२ द्राडृँऽ
१.३२३ ध्राडृँ विशरणे ।
१.३२४ शाडृँ श्लाघायाम् । इत्यट्टादय उदात्ता अनुदात्तेतः ॥
१.३२५ शौटृँ गर्वे ।
१.३२६ यौटृँ बन्धे ।
१.३२७ म्रेटृँऽ
१.३२८ म्रेडृँ उन्मादे ।
१.३२९ म्लेटृँ इत्येके ।
१.३३० कटेँ वर्षावरणयोः ।
१.३३१ चटेँ इत्येके ।
१.३३२ अटँऽ
१.३३३ पटँ गतौ ।
१.३३४ रटँ परिभाषणे ।
१.३३५ लटँ बाल्ये ।

१.३३६ शटँ रुजाविशरणगत्यवसादनेषु ।
१.३३७ वटँ वेष्टने ।
१.३३८ किटँऽ
१.३३९ खिटँ त्रासे ।
१.३४० शिटँऽ
१.३४१ षिटँ अनादरे ।
१.३४२ जटँऽ
१.३४३ झटँ सङ्घाते ।
१.३४४ भटँ भृतौ ।
१.३४५ तटँ उच्छ्राये ।
१.३४६ खटँ काङ्क्षायाम् ।
१.३४७ णटँ (नटँ) नृतौ ।
१.३४८ पिटँ शब्दसङ्घातयोः ।
१.३४९ हटँ दीप्तौ (च) ।
१.३५० षटँ अवयवे ।
१.३५१ लुटँ विलोडने ।
१.३५२ लुडँ इत्येके (डान्तोऽयमित्येके) ।
१.३५३ चिटँ परप्रैष्ये (परप्रेष्ये) ।
१.३५४ विटँ शब्दे ।
१.३५५ बिटँ आक्रोशे ।
१.३५६ हिटँ इत्येके ।
१.३५७ इटँऽ
१.३५८ किटँऽ
१.३५९ कटीँ गतौ ।
१.३६० (हेठँ विबाधायाम् ।)
१.३६१ मडिँ भूषायाम् ।
१.३६२ कुडिँ वैकल्ये ।
१.३६३ कुटिँ इत्येके ।
१.३६४ मुडँऽ

१.३६५ पुडँ मर्दने (प्रमर्दने) ।
१.३६६ मुटँऽ
१.३६७ पुटँ इत्येके ।
१.३६८ चुडिँ अल्पीभावे ।
१.३६९ मुडिँ खण्डने ।
१.३७० पुडिँ चेत्येके ।
१.३७१ रुटिँऽ
१.३७२ लुटिँ स्तेये ।
१.३७३ रुठिँऽ
१.३७४ लुठिँ इत्येके ।
१.३७५ रुडिँऽ
१.३७६ लुडिँ इत्यपरे ।
१.३७७ वटिँ विभाजने ।
१.३७८ बटिँ इत्येके ।
१.३७९ स्फुटिँर् विशरणे ।
१.३८० स्फुटिँ इत्यपि केचित् ।
१.३८१ पठँ व्यक्तायां वाचि ।
१.३८२ वठँ स्थौल्ये ।
१.३८३ बठँ इत्येके ।
१.३८४ मठँ मदनिवासयोः ।
१.३८५ कठँ कृच्छ्रजीवने ।
१.३८६ रठँ परिभाषणे ।
१.३८७ रटँ इत्येके ॥
१.३८८ हठँ प्लुतिशठत्वयोः । बलात्कार इत्यन्ये ।
१.३८९ रुठँऽ
१.३९० लुठँऽ
१.३९१ ऊठँ उपघाते ।
१.३९२ उठँ इत्येके ।
१.३९३ पिठँ हिंसासङ्क्लेशनयोः ।

१.३९४ शठँ कैत॑वे च ।
१.३९५ शुठँ गतिप्रतिघा॒ते (प्रतिघा॒ते) ।
१.३९६ शुठिँ इत्येके॑ ।
१.३९७ कुठिँ च ।
१.३९८ लुठिँ आल॑स्ये प्रतिघा॒ते च॑ ।
१.३९९ शुठिँ शो॑षणे ।
१.४०० रुठिँऽ
१.४०१ लुठिँ गतौ॑ ।
१.४०२ चुड्डँ (चुद्डँ) भावकर॒णे ।
१.४०३ अड्डँ (अद्डँ) अभियो॒गे ।
१.४०४ कड्डँ (कद्डँ) कार्क॑श्ये । चुड्डा॑दय॒स्त्रयो॒ दोप॑धाः ।
१.४०५ क्रीडृँ विहा॒रे ।
१.४०६ तुडृँ तोड॑ने ।
१.४०७ तूडृँ इत्येके॑ ।
१.४०८ हुडृँऽ
१.४०९ हूडृँऽ
१.४१० होडृँ गतौ॑ ।
१.४११ रौडृँ अना॑दरे ।
१.४१२ रोडृँऽ
१.४१३ लोडृँ उन्मा॒दे ।
१.४१४ अडँ उद्य॒मे ।
१.४१५ लडँ विला॒से ।
१.४१६ ललँ इत्येके॑ (ई॒प्साया॑म्) ।
१.४१७ कडँ मदे॑ ।
१.४१८ कडिँ इत्येके॑ ॥
१.४१९ गडिँ वदनैकदे॒शे । इ॒ति शौट्रा॑दय उ॒दात्ता॑ उ॒दात्ते॑तः ॥
अथ॑ प॒वर्गीया॑न्ताः ।
१.४२० ति॒पृ॒ँऽ

१.४२१ तेपृँऽ
१.४२२ ष्टिपृँऽ
१.४२३ ष्टेपृँ क्षरणार्थाः । आद्योऽनुदात्तः । तेपृँ कम्पने च ।
१.४२४ ग्लेपृँ दैन्ये ।
१.४२५ टुवेपृ कम्पने ।
१.४२६ केपृँऽ
१.४२७ गेपृँऽ
१.४२८ ग्लेपृँ च ।
१.४२९ मेपृँऽ
१.४३० रेपृँऽ
१.४३१ लेपृँ गतौ ।
१.४३२ हेपृँऽ
१.४३३ धेपृँ च ।
१.४३४ त्रपूँष् लज्जायाम् ।
१.४३५ कपिँ चलने ।
१.४३६ रबिँऽ
१.४३७ लबिँऽ
१.४३८ अबिँ शब्दे ।
१.४३९ लबिँ अवस्रंसने (च) ।
१.४४० कबृँ वर्णे ।
१.४४१ क्लीबृँ अधार्ष्ट्ये ।
१.४४२ क्षीबृँ मदे ।
१.४४३ क्षीवृँ इत्येके ।
१.४४४ शीभृँ कत्थने ।
१.४४५ बीभृँऽ
१.४४६ चीभृँ च ।
१.४४७ रेभृँ शब्दे ।
१.४४८ अभिँऽ

१.४४९ रभिँ क्वचित्पठ्यते (इत्येके) ।
१.४५० लभिँ च ।
१.४५१ ष्टभिँऽ
१.४५२ स्कभिँ प्रतिबन्धे ।
१.४५३ जभीँऽ
१.४५४ जृभिँ गात्रविनामे ।
१.४५५ शल्भँ कत्थने ।
१.४५६ वल्भँ भोजने ।
१.४५७ गल्भँ धार्ष्ट्ये ।
१.४५८ श्रम्भुँ प्रमादे ।
१.४५९ स्रम्भुँ इत्येके (दन्त्यादिश्च) ।
१.४६० ष्टुभुँ स्तम्भे । इति तिपादयस्तिपिवर्जमुदात्ता अनुदात्तेतः ॥
१.४६१ गुपूँ रक्षणे ।
१.४६२ धूपँ सन्तापे ।
१.४६३ जपँऽ
१.४६४ जल्पँ व्यक्तायां वाचि । जपँ मानसे च ।
१.४६५ चपँ सान्त्वने ।
१.४६६ षपँ समवाये ।
१.४६७ रपँऽ
१.४६८ लपँ व्यक्तायां वाचि ।
१.४६९ चुपँ मन्दायां गतौ ।
१.४७० तुपँऽ
१.४७१ तुम्पँऽ
१.४७२ त्रुपँऽ
१.४७३ त्रुम्पँऽ
१.४७४ तुफँऽ
१.४७५ तुम्फँऽ
१.४७६ त्रुफँऽ

१.४७७ त्रुम्फँ हिंसार्थाः ।
१.४७८ पर्पँऽ
१.४७९ रफँऽ
१.४८० रफिँऽ
१.४८१ अर्बँऽ
१.४८२ पर्बँऽ
१.४८३ लर्बँऽ
१.४८४ बर्बँऽ
१.४८५ मर्बँऽ
१.४८६ कर्बँऽ
१.४८७ खर्बँऽ
१.४८८ गर्बँऽ
१.४८९ शर्बँऽ
१.४९० षर्बँऽ
१.४९१ चर्बँ गतौ । चर्बँ अदने च ।
१.४९२ कुबिँ आच्छादने (छादने) ।
१.४९३ लुबिँऽ
१.४९४ तुबिँ अर्दने ।
१.४९५ चुबिँ वक्त्रसंयोगे ।
१.४९६ षृभुँऽ
१.४९७ षृम्भुँ हिंसार्थौ ।
१.४९८ षिभुँऽ
१.४९९ षिम्भुँ इत्येके ।
१.५०० शुभँऽ
१.५०१ शुम्भँ भाषने । भासन इत्येके ।
हिंसायामित्यन्ये । इति गुपादय उदात्ता उदात्तेतः ॥

अथानुनासिकान्ताः ।

१.५०२ घिणिँऽ
१.५०३ घुणिँऽ

१.५०४ घृणिँ ग्रहणे ।
१.५०५ घुणँऽ
१.५०६ घूर्णँ भ्रमणे ।
१.५०७ पणँ व्यवहारे स्तुतौ च ।
१.५०८ पनँ च ।
१.५०९ भामँ क्रोधे ।
१.५१० क्षमूँष् सहने ।
१.५११ कमुँ कान्तौ । इति घिण्यादय उदात्ता अनुदात्तेतः ॥
१.५१२ अणँऽ
१.५१३ रणँऽ
१.५१४ वणँऽ
१.५१५ भणँऽ
१.५१६ मणँऽ
१.५१७ कणँऽ
१.५१८ क्वणँऽ
१.५१९ व्रणँऽ (ब्रणँऽ)
१.५२० भ्रणँऽ
१.५२१ ध्वणँ शब्दार्थाः ।
१.५२२ धणँ इत्यपि केचित् ।
१.५२३ ओणृँ अपनयने ।
१.५२४ शोणृँ वर्णगत्योः ।
१.५२५ श्रोणृँ सङ्घाते ।
१.५२६ श्लोणृँ च ।
१.५२७ पैणृँ गतिप्रेरणश्लेषणेषु ।
१.५२८ प्रैणृँ इत्यपि ॥
१.५२९ ध्रणँऽ शब्दे ।
१.५३० बणँ इत्यपि केचित् ।
१.५३१ कनीँ दीप्तिकान्तिगतिषु ।
१.५३२ ष्टनँऽ

१.५३३ वनँ शब्दे ।
१.५३४ वनँऽ
१.५३५ षनँ सम्भक्तौ ।
१.५३६ अमँ गत्यादिषु (गतौ शब्दे सम्भक्तौ च) ।
१.५३७ द्रमँऽ
१.५३८ हम्मँऽ
१.५३९ मीमृँ गतौ । मीमृँ शब्दे च ।
१.५४० चमुँऽ
१.५४१ छमुँऽ
१.५४२ जमुँऽ
१.५४३ झमुँ अदने ।
१.५४४ जिमुँ इति केचित् ।
१.५४५ क्रमुँ पादविक्षेपे । इत्यणादय उदात्ता उदात्तेतः ॥

अथ यरलवान्ताः ।

१.५४६ अयँऽ
१.५४७ वयँऽ
१.५४८ पयँऽ
१.५४९ मयँऽ
१.५५० चयँऽ
१.५५१ तयँऽ
१.५५२ णयँ गतौ । णयँ रक्षणे च ।
१.५५३ दयँ दानगतिरक्षणहिंसादानेषु ।
१.५५४ रयँ गतौ ।
१.५५५ लयँ च ।
१.५५६ ऊयीँ तन्तुसन्ताने ।
१.५५७ पूयीँ विशरणे दुर्गन्धे च ।
१.५५८ क्नूयीँ शब्दे उन्दे च ।
१.५५९ क्ष्मायीँ विधूनने ।
१.५६० स्फायीँऽ

१.५६१ ओँप्यायीँ वृद्धौ ।
१.५६२ तायृँ सन्तानपालनयोः ।
१.५६३ शलँ चलनसंवरणयोः ।
१.५६४ वलऽ
१.५६५ वल्लँ संवरणे सञ्चलने च ।
१.५६६ मलँऽ
१.५६७ मल्लँ धारणे ।
१.५६८ भलँऽ
१.५६९ भल्लँ परिभाषणहिंसादानेषु ।
१.५७० कलँ शब्दसङ्ख्यानयोः ।
१.५७१ कल्लँ अव्यक्ते शब्दे । अशब्द इत्येके ।
१.५७२ तेवृँऽ
१.५७३ देवृँ देवने ।
१.५७४ षेवृँऽ
१.५७५ गेवृँऽ
१.५७६ ग्लेवृँऽ
१.५७७ पेवृँऽ
१.५७८ मेवृँऽ
१.५७९ म्लेवृँ सेवने ।
१.५८० शेवृँऽ
१.५८१ खेवृँऽ
१.५८२ प्लेवृँऽ
१.५८३ केवृँ इत्यप्येके ।
१.५८४ रेवृँ प्लवगतौ । इत्ययादय उदात्ता अनुदात्तेतः ॥
१.५८५ मव्यँ बन्धने ।
१.५८६ षूक्ष्यँऽ (सूक्ष्यँऽ)
१.५८७ ईक्ष्यँऽ
१.५८८ ईर्ष्यँ ईर्ष्यार्थाः ।

१.५८९ हयँ गतौ ।
१.५९० शुच्यँ अभिषवे ।
१.५९१ चुच्यँ इत्येके ।
१.५९२ हर्यँ गतिकान्त्योः ।
१.५९३ अलँ (अलँ) भूषणपर्याप्तिवारणेषु ।
अयं स्वरितेदित्येके ।
१.५९४ ञिफलाँ विशरणे ।
१.५९५ मीलँऽ
१.५९६ श्मीलँऽ
१.५९७ स्मीलँऽ
१.५९८ क्ष्मीलँ निमेषणे ।
१.५९९ पीलँ प्रतिष्टम्भे ।
१.६०० णीलँ वर्णे ।
१.६०१ शीलँ समाधौ ।
१.६०२ कीलँ बन्धने ।
१.६०३ कूलँ आवरणे ।
१.६०४ शूलँ रुजायां सङ्घाते च ।
१.६०५ तूलँ निष्कर्षे ।
१.६०६ पूलँ सङ्घाते ।
१.६०७ मूलँ प्रतिष्ठायाम् ।
१.६०८ फलँ निष्पत्तौ ।
१.६०९ चुल्लँ भावकरणे ।
१.६१० फुल्लँ विकसने ।
१.६११ चिल्लँ शैथिल्ये भावकरणे च ।
१.६१२ तिलँ गतौ ।
१.६१३ तिल्लँ इत्येके ।
१.६१४ वेलृँऽ
१.६१५ चेलृँऽ
१.६१६ केलृँऽ

१.६१७ खेलृँऽ
१.६१८ क्ष्वेलृँऽ
१.६१९ वेल्लँ चलने ।
१.६२० वेह्लँ इत्येके ।
१.६२१ पेलृँऽ (पल्लँऽ)
१.६२२ फेलृँऽ
१.६२३ शेलृँ गतौ ।
१.६२४ षेलृँ इत्येके ।
१.६२५ स्खलँ सञ्चलने ।
१.६२६ खलँ सञ्चये (च) ।
१.६२७ गलँ अदने (भक्षणे स्रावे च) ।
१.६२८ षलँ गतौ ।
१.६२९ दलँ विशरणे ।
१.६३० श्वलँऽ
१.६३१ श्वल्लँ आशुगमने ।
१.६३२ खोलृँऽ
१.६३३ खोरृँ गतिप्रतिघाते ।
१.६३४ धोरृँ गतिचातुर्ये ।
१.६३५ त्सरँ छद्मगतौ ।
१.६३६ क्मरँ हूर्छने ।
१.६३७ अभ्रँऽ
१.६३८ वभ्रँऽ (बभ्रँऽ)
१.६३९ मभ्रँऽ
१.६४० चरँ गत्यर्थाः । चरतिर्भक्षणर्थोऽपिँ (चरँ भक्षणे च) (चरतिर्भक्षणेऽपि) ।
१.६४१ ष्ठिवुँ निरसने ।
१.६४२ जिँ जये ।
१.६४३ जीवँ प्राणधारणे ।
१.६४४ पीवँऽ
१.६४५ मीवँऽ

१.६४६ तीवँऽ
१.६४७ णीवँ स्थौल्ये ।
१.६४८ क्षिवुँऽ
१.६४९ क्षेवुँ निरसने ।
१.६५० उर्वीँऽ
१.६५१ तुर्वीँऽ
१.६५२ थुर्वीँऽ
१.६५३ दुर्वीँऽ
१.६५४ धुर्वीँ हिंसार्थाः ।
१.६५५ गुर्वीँ उद्यमने ।
१.६५६ मुर्वीँ बन्धने ।
१.६५७ पुर्वँऽ (पूर्वँऽ)
१.६५८ पर्वँऽ
१.६५९ मर्वँ पूरणे ।
१.६६० चर्वँ अदने ।
१.६६१ भर्वँऽ हिंसायाम् ।
१.६६२ भर्बँ इत्येके ।
१.६६३ भर्भँ इत्यन्ये ।
१.६६४ कर्वँऽ
१.६६५ खर्वँऽ
१.६६६ गर्वँ दर्पे ।
१.६६७ अर्वँऽ
१.६६८ शर्वँऽ
१.६६९ षर्वँ हिंसायाम् ।
१.६७० इविँ व्याप्तौ ।
१.६७१ पिविँऽ
१.६७२ मिविँऽ
१.६७३ णिविँ सेचने । सेचने चेत्येके ।
१.६७४ षिविँ इत्येके । सेवन इति तरङ्गिण्याम् ।
१.६७५ हिविँऽ

१.६७६ दिविँऽ
१.६७७ धिविँऽ
१.६७८ जिविँ प्रीणनार्थाः ।
१.६७९ रिविँऽ
१.६८० रविँऽ
१.६८१ धविँ गत्यर्थाः ।
१.६८२ कृविँ हिंसाकरणयोश्च ।
१.६८३ मवँ बन्धने ।
१.६८४ अवँ रक्षणगतिकान्तिप्रीतितृप्त्यवगमप्रवेशश्रवण-
स्वाम्यर्थयाचनक्रियेच्छादीप्त्यवाप्त्यालिङ्गनहिंसादानभागवृद्धिषु ।
इति मव्यादयो जयतिवर्जमुदात्ता उदात्तेतः ॥
१.६८५ धावुँ गतिशुद्ध्योः । उदात्तः स्वरितेत् ॥
अथोष्मान्ताः ।
१.६८६ धुक्षँऽ
१.६८७ धिक्षँ सन्दीपनक्लेशनजीवनेषु ।
१.६८८ वृक्षँ वरणे ।
१.६८९ शिक्षँ विद्योपादाने ।
१.६९० भिक्षँ भिक्षायामलाभे लाभे च ।
१.६९१ क्लेशँ अव्यक्तायां वाचि ।
बाधन इत्यन्ये (इति दुर्गः) ।
१.६९२ दक्षँ वृद्धौ शीघ्रार्थे च ।
१.६९३ दीक्षँ मौण्ड्येज्योपनयननियमव्रतादेशेषु ।
१.६९४ ईक्षँ दर्शने ।
१.६९५ ईषँ गतिहिंसादर्शनेषु ।
१.६९६ भाषँ व्यक्तायां वाचि ।
१.६९७ वर्षँ स्नेहने ।
१.६९८ गेषृँ अन्विच्छायाम् ।

१.६९९ ग्लेषृँ इत्येके॑ ।
१.७०० पेषृ॒ँ प्र॒यत्ने ।
१.७०१ एषृ॒ँ इत्येके॑ ।
१.७०२ येषृ॒ँ इत्य॒न्ये ।
१.७०३ जेषृ॒ँऽ
१.७०४ णेषृ॒ँऽ
१.७०५ एषृ॒ँऽ
१.७०६ प्रेषृ॒ँ गतौ॑ ।
१.७०७ रेषृ॒ँऽ
१.७०८ हेषृ॒ँऽ
१.७०९ ह्रेषृ॒ँ अव्य॑क्ते॒ शब्दे॑ ।
१.७१० कासृ॒ँ शब्दकु॒त्साया॑म् ।
१.७११ भासृ॒ँ दीप्तौ॑ ।
१.७१२ णासृ॒ँऽ
१.७१३ रासृ॒ँ शब्दे॑ ।
१.७१४ णसँ॒ कौटि॑ल्ये ।
१.७१५ भ्यसँ॒ भ॒ये ।
१.७१६ आङः॒ शसिँ॒ इ॒च्छाया॑म् ।
१.७१७ ग्रसुँ॒ऽ
१.७१८ ग्लसुँ॒ अद॑ने ।
१.७१९ ईहँ॒ चे॒ष्टाया॑म् ।
१.७२० बहिँ॒ऽ
१.७२१ महिँ॒ वृद्धौ॑ ।
१.७२२ अहिँ॒ गतौ॑ ।
१.७२३ गर्हँ॒ऽ
१.७२४ गल्हँ॒ कु॒त्साया॑म् ।
१.७२५ बर्हँ॒ऽ
१.७२६ बल्हँ॒ प्राधा॑न्ये ।

१.७२७ वहिँऽ

१.७२८ वल्हँ परिभाषणहिंसाच्छादनेषु ।

१.७२९ प्लिहँ गतौ ।

१.७३० वेहृँऽ (बेहृँऽ)

१.७३१ जेहृँऽ

१.७३२ बाहृँऽ (वाहृँ) प्रयत्ने । जेहृँ गतावपि ।

१.७३३ द्राहृँ निद्राक्षये । निक्षेप इत्येके ।

१.७३४ काशृँ दीप्तौ ।

१.७३५ ऊहँ वितर्के ।

१.७३६ गाहूँ विलोडने ।

१.७३७ गृहूँ ग्रहणे ।

१.७३८ ग्लहँ च (अपादाने) ।

१.७३९ घुषिँ कान्तिकरणे ।

१.७४० घषँ इति केचित् । इति धुक्षादय उदात्ता अनुदात्तेतः ॥

१.७४१ घुषिँर् अविशब्दने । शब्द इत्यन्ये पेठुः ।

१.७४२ अक्षूँ व्याप्तौ ।

१.७४३ तक्षूँऽ

१.७४४ त्वक्षूँ तनूकरणे ।

१.७४५ उक्षँ सेचने ।

१.७४६ रक्षँ पालने ।

१.७४७ णिक्षँ चुम्बने ।

१.७४८ त्रक्षँऽ

१.७४९ ष्ट्रक्षँऽ

१.७५० तृक्षँऽ

१.७५१ ष्टृक्षँऽ

१.७५२ णक्षँ गतौ ।

१.७५३ वक्षँ रोषे । सङ्घात इत्येके ।

१.७५४ मृक्षँ सङ्घाते ।

१.७५५ म्रक्षँ इत्येके ।

१.७५६ तक्षँ त्वचने ।
१.७५७ पक्षँ परिग्र॒ःअ इत्येके ।
१.७५८ सूक्षँ आद॒रे ।
१.७५९ षक्षँ इ॒ति केचित् ।
१.७६० काक्षिँऽ
१.७६१ वाक्षिँऽ
१.७६२ माक्षिँ का॒ङ्क्षायाम् ।
१.७६३ द्राक्षिँऽ
१.७६४ ध्राक्षिँऽ
१.७६५ ध्वाक्षिँ घोरवासि॒ते च ।
१.७६६ ध्माक्षिँ इत्येके ।
१.७६७ चूषँ पाने ।
१.७६८ तूषँ तुष्टौ ।
१.७६९ पूषँ वृद्धौ ।
१.७७० मूषँ स्तेये ।
१.७७१ लूषँऽ
१.७७२ रूषँ भू॒षायाम् ।
१.७७३ शूषँ प्रस॒वे ।
१.७७४ सूषँ इत्येके ।
१.७७५ यूषँ हिं॒सायाम् ।
१.७७६ जूषँ च ।
१.७७७ भूषँऽ
१.७७८ तसिँ अलङ्का॒रे ।
१.७७९ ऊषँ रु॒जायाम् ।
१.७८० ईषँ उ॒ञ्छे ।
१.७८१ कषँऽ
१.७८२ खषँऽ
१.७८३ शिषँऽ
१.७८४ जषँऽ
१.७८५ झषँऽ

१.७८६ शषँऽ
१.७८७ वषँऽ
१.७८८ मषँऽ
१.७८९ रुषँऽ
१.७९० रिषँ हिंसार्थाः ।
१.७९१ भषँ भर्त्सने ।
१.७९२ उषँ दाःए ।
१.७९३ जिषुँऽ
१.७९४ विषुँऽ
१.७९५ मिषुँऽ
१.७९६ णिषुँ सेचने ।
१.७९७ पुषँ पुष्टौ ।
१.७९८ श्रिषुँऽ
१.७९९ श्लिषुँऽ
१.८०० प्रुषुँऽ
१.८०१ प्लुषुँ दाःए ।
१.८०२ पृषुँऽ
१.८०३ वृषुँऽ
१.८०४ मृषुँ सेचने । मृषुँ सहने च ।
इतरौ हिंसासङ्क्लेशनयोश्च ।
१.८०५ घृषुँ सङ्घर्षे ।
१.८०६ हृषुँ अलीके ।
१.८०७ तुसँऽ
१.८०८ ह्रसँऽ (ह्सँऽ)
१.८०९ ह्लसँऽ
१.८१० रसँ शब्दे ।
१.८११ लसँ श्लेषणक्रीडनयोः (च) ।
१.८१२ घसॢँ अदने ।
१.८१३ जर्त्सँऽ (जर्जँऽ जर्चँऽ)
१.८१४ चर्चँऽ

१.८१५ झर्त्सँ (झर्झँ झर्जँ) परिभाषणहिंसातर्जनेषु ।
१.८१६ पिसृँऽ
१.८१७ पेसृँऽ
१.८१८ विसँऽ
१.८१९ वेसँऽ
१.८२० बिसँऽ
१.८२१ बेसँ गतौ ।
१.८२२ हसँ हसने ।
१.८२३ णिशँ समाधौ ।
१.८२४ मिशँऽ
१.८२५ मशँ शब्दे ।
१.८२६ शवँ गतौ ।
१.८२७ शशँ प्लुतगतौ ।
१.८२८ शसुँ हिंसायाम् ।
१.८२९ शंसुँ स्तुतौ । दुर्गतावपीत्येके (इति दुर्गः) ।
१.८३० चहँ परिकल्कने ।
१.८३१ महँ पूजायाम् ।
१.८३२ रहँ त्यागे ।
१.८३३ रहिँ गतौ ।
१.८३४ दृहँऽ
१.८३५ दृहिँऽ
१.८३६ बृहँऽ (वृहँऽ)
१.८३७ बृहिँ (वृहिँ) वृद्धौ । बृहिँ (वृहिँ) शब्दे च । बृहिँर् (वृहिँर्) इत्येके ।
१.८३८ तुहिँर्ऽ
१.८३९ दुहिँर्ऽ
१.८४० उहिँर् अर्दने ।
१.८४१ अर्हँ पूजायाम् । इति घुषिँरादय उदात्ता उदात्तेतः ॥

अथ द्युतादयः ।

१.८४२ द्युतँ दीप्तौ ।
१.८४३ श्विताँ वर्णे ।
१.८४४ ञिमिदाँ स्नेहने ।
१.८४५ ञिष्विदाँ स्नेहनमोचनयोः (गात्रप्रस्रवणे) ।
स्नेहनमोहनयोरित्येके ।
१.८४६ ञिक्ष्विदाँ चेत्येके ।
१.८४७ रुचँ दीप्तावभिप्रीतौ च ।
१.८४८ घुटँ परिवर्तने ।
१.८४९ रुटँऽ
१.८५० लुटँऽ
१.८५१ लुठँ
१.८५२ उठँ उपघाते (प्रतिघाते) ।
१.८५३ शुभँ दीप्तौ ।
१.८५४ क्षुभँ सञ्चलने ।
१.८५५ णभँऽ
१.८५६ तुभँ हिंसायाम् । आद्योऽभावेऽपि ।
१.८५७ स्रंसुँऽ (श्रंसुँऽ श्रंशुँऽ)
१.८५८ ध्वंसुँऽ
१.८५९ भ्रंसुँ अवस्रंसने । ध्वंसुँ गतौ च ।
१.८६० भ्रंशुँ इत्यपि केचित् (तृतीय एव तालव्यान्त
इत्यन्ये) ।
१.८६१ स्रम्भुँ विश्वासे ।
१.८६२ वृतुँ वर्तने ।
१.८६३ वृधुँ वृधौ ।
१.८६४ शृधुँ शब्दकुत्सायाम् ।
१.८६५ स्यन्दूँ प्रस्रवणे ।
१.८६६ कृपूँ सामर्थ्ये ।
वृत् ॥ इति द्युतादय उदात्ता अनुदात्तेतः ॥

अथ घटादयो मितः ।

१.८६७ घटँ(म्) चेष्टायाम् ।

१.८६८ व्यथँ(म्) भयसञ्चलनयोः ।

१.८६९ प्रथँ(म्) प्रख्याने ।

१.८७० प्रसँ(म्) विस्तारे ।

१.८७१ म्रदँ(म्) मर्दने ।

१.८७२ स्खदँ(म्) स्खदने ।

१.८७३ क्षजिँ(म्) गतिदानयोः ।

१.८७४ दक्षँ(म्) गतिहिंसनयोः (गतिशासनयोः) (वृद्धौ शीघ्रार्थे च) ।

१.८७५ कृपँ(म्) कृपायां गतौ च ।

१.८७६ क्रपँ(म्) इत्येके ।

१.८७७ कपँ(म्) इत्यन्ये ।

१.८७८ कदिँ(म्)ऽ

१.८७९ क्रदिँ(म्)ऽ

१.८८० क्लदिँ(म्) वैक्लव्ये । वैकल्य इत्येके ।

१.८८१ कदँ(म्)ऽ

१.८८२ क्रदँ(म्)ऽ

१.८८३ क्लदँ(म्) इत्यन्ये ॥

१.८८४ ञित्वराँ(म्) सम्भ्रमे । घटादयो मितः ।

इति घटादय उदात्ता अनुदात्तेतः ।

१.८८५ ज्वरँ(म्) रोगे ।

१.८८६ गडँ(म्) सेचने ।

१.८८७ हेडँ(म्) वेष्टने ।

१.८८८ वटँ(म्)ऽ

१.८८९ भटँ(म्) परिभाषणे ।

१.८९० णटँ(म्) नृत्तौ । नतावित्येके । गतावित्यन्ये ।

१.८९१ ष्टकँ(म्) प्रतिघाते (प्रतीघाते) ।

१.८९२ चकँ(म्) तृप्तौ ।
१.८९३ कखेँ(म्) हसने ।
१.८९४ रगेँ(म्) शङ्कायाम् ।
१.८९५ लगेँ(म्) सङ्गे ।
१.८९६ ह्रगेँ(म्)ऽ
१.८९७ ह्लगेँ(म्)ऽ
१.८९८ षगेँ(म्)ऽ
१.८९९ ष्ठगेँ(म्) संवरणे ।
१.९०० कगेँ(म्) नोच्यते । क्रियासामान्यार्थत्वात् । अनेकार्थत्वादित्यन्ये ।
१.९०१ अकँ(म्)ऽ
१.९०२ अगँ(म्) कुटिलायां गतौ ।
१.९०३ कणँ(म्)ऽ
१.९०४ रणँ(म्) गतौ ।
१.९०५ चणँ(म्)ऽ
१.९०६ शणँ(म्)ऽ
१.९०७ श्रणँ(म्) दाने च । शणँ(म्) गतावित्यन्ये ।
१.९०८ श्रथँ(म्)ऽ
१.९०९ श्नथँ(म्)ऽ
१.९१० श्लथँ(म्)ऽ
१.९११ क्नथँ(म्)ऽ
१.९१२ क्रथँ(म्)ऽ
१.९१३ क्लथँ(म्) हिंसार्थाः ।
१.९१४ चनँ(म्) च ।
१.९१५ वनुँ(म्) च नोच्यते (नोपलभ्यते) ।
१.९१६ ज्वलँ(म्) दीप्तौ ।
१.९१७ ह्वलँ(म्)ऽ
१.९१८ ह्मलँ(म्) सञ्चलने (चलने) ।
१.९१९ स्मृ(म्) आध्याने ।

१.९२० दॄ(म्) भये ।
१.९२१ नॄ(म्) नये ।
१.९२२ श्रा(म्) पाके ।
१.९२३ ॥ मारणतोषणनिशामनेषु ज्ञा(म्) ।
मारणतोषणनिशानेष्विति पाठान्तरम् ॥
१.९२४ ॥ कम्पने चलिः ॥
१.९२५ ॥ छदिर् ऊर्जने ॥
१.९२६ ॥ जिह्वोन्मथने लडिः ॥
१.९२७ ॥ मदीँ(म्) हर्षग्लेपनयोः ॥
१.९२८ ॥ ध्वनँ(म्) शब्दे ॥
१.९२९ ॥ दलिऽ
१.९३० ॥ वलिऽ
१.९३१ ॥ स्खलिऽ
१.९३२ ॥ रणिऽ
१.९३३ ॥ ध्वनिऽ
१.९३४ ॥ त्रपिऽ
१.९३५ ॥ क्षपयश्च (इति भोजः) ॥
१.९३६ ॥ स्वनँ(म्) अवतंसने । घटादयो मितः ॥
१.९३७ ॥ जनीँऽ
१.९३८ ॥ जॄष्ऽ
१.९३९ ॥ क्नसुँऽ
१.९४० ॥ रञ्जोऽमन्ताश्च ॥
१.९४१ ॥ ज्वलँऽ
१.९४२ ॥ ह्वलँऽ
१.९४३ ॥ ह्मलँऽ
१.९४४ ॥ नमामनुपसर्गाद्वा ॥
१.९४५ ॥ ग्लाऽ

१.९४६ ॥ स्नाऽ
१.९४७ ॥ वनुँऽ
१.९४८ ॥ वमा च ॥
१.९४९ ॥ न कमिऽ
१.९५० ॥ अमिऽ
१.९५१ ॥ चमाम् ॥
१.९५२ ॥ शमो दर्शने ॥
१.९५३ ॥ यमोऽपरिवेषणे ॥
१.९५४ ॥ स्खदिर् अवपरिभ्यां च ॥
अथ फणादयः ।
१.९५५ फणँ(म्) गतौ (गतिदीप्त्योः) ।
वृत् । इति घटादयः फणान्ता मितः ।
इति ज्वरादय उदात्ता उदात्तेतः परस्मैभाषाः ॥
१.९५६ राजृँ दीप्तौ । उदात्तः स्वरितेत् ॥
१.९५७ टुभ्राजृँऽ
१.९५८ टुभ्राशृँऽ
१.९५९ टुभ्लाशृँ दीप्तौ । इत्युदात्ता अनुदात्तेतः ॥
१.९६० स्यमुँऽ
१.९६१ स्वनँऽ
१.९६२ ध्वनँ शब्दे । फणादयो गताः ।
१.९६३ षमँऽ
१.९६४ ष्टमँ अवैकल्ये (वैकल्ये) । वृत् ।
अथ ज्वलादयः ।
१.९६५ ज्वलँ दीप्तौ ।
१.९६६ चलँ कम्पने ।
१.९६७ जलँ घातने ।
१.९६८ टलँऽ

१.९६९ ह्वलँ वैकल्ये ।
१.९७० ष्ठलँ स्थाने ।
१.९७१ हलँ विलेखने ।
१.९७२ णलँ गन्धे । बन्धन इत्येके ।
१.९७३ पलँ गतौ ।
१.९७४ बलँ प्राणने धान्यावरोधे च (धान्यावरोधने च) ।
१.९७५ पुलँ महत्त्वे ।
१.९७६ कुलँ संस्त्याने बन्धुषु च ।
१.९७७ शलँऽ
१.९७८ हुलँऽ
१.९७९ पत्लृँ गतौ ।
१.९८० हुलँ हिंसासंवरणयोश्च (हिंसायां संवरणे च) ।
१.९८१ क्रथँ निष्पाके ।
१.९८२ पथँ गतौ ।
१.९८३ मथँ विलोडने ।
१.९८४ टुवमँ उद्गिरणे ।
१.९८५ भ्रमुँ चलने ।
१.९८६ क्षरँ सञ्चलने ।
१.९८७ क्षुरँ सञ्चये । इति स्यमादय उदात्ता उदात्तेतः ॥
१.९८८ षहँ मर्षणे । उदात्तोऽनुदात्तेत् ॥
१.९८९ रमुँ क्रीडायाम् । रमँ इति माधवः ।
अनुदात्तोऽनुदात्तेत् ॥
१.९९० षद्लृँ विशरणगत्यवसादनेषु ।
१.९९१ शद्लृँ शातने ।
१.९९२ क्रुशँ आःवाने रोदने च ।
इति षदादयस्त्रयोऽनुदात्ता उदात्तेतः ॥
१.९९३ कुचँ सम्पर्चनकौटिल्यप्रतिष्टम्भविलेखनेषु ।

१.९९४ बुधँ अवगमने ।

१.९९५ रुःअँ बीजजन्मनि प्रादुर्भावे च ।

१.९९६ कसँ गतौ । इति कुचादय उदात्ता उदात्तेतो रुहिस्त्वनुदात्तः । वृत् । ज्वलादिर्गतः ॥

१.९९७ हिक्कँ अव्यक्ते शब्दे ।

१.९९८ अञ्चुँ गतौ याचने च ।

१.९९९ अचुँ इत्येके ।

१.१००० अर्चिँ इत्यपरे ।

१.१००१ टुयाचृँ याच्ञायाम् ।

१.१००२ रेटृँ परिभाषणे ।

१.१००३ चतेँऽ

१.१००४ चदेँ याचने (च) ।

१.१००५ प्रोथृँ पर्याप्तौ ।

१.१००६ मिदृँऽ

१.१००७ मेदृँ मेधाहिंसनयोः ।

१.१००८ मिथृँऽ

१.१००९ मेथृँ इत्येके ।

१.१०१० मिधृँ

१.१०११ मेधृँ इत्यन्ये । मेधृँ सङ्गमे च ।

१.१०१२ णिदृँऽ

१.१०१३ णेदृँ कुत्सासन्निकर्षयोः ।

१.१०१४ शृधुँऽ

१.१०१५ मृधुँ उन्दने ।

१.१०१६ बुधिँर् बोधने ।

१.१०१७ उँबुन्दिँर् निशामने ।

१.१०१८ वेणृँ गतिज्ञानचिन्तानिशामनवादित्रग्रहणेषु ।

१.१०१९ वेनृँ इत्येके ।

१.१०२० खनुँ अवदारणे ।

१.१०२१ चीवृँ आदानसंवरणयोः ।

१.१०२२ चीबृँ इत्येके ।

१.१०२३ चायृँ पूजानिशामनयोः ।

१.१०२४ व्ययँ गतौ ।

१.१०२५ दाशृँ दाने ।

१.१०२६ भेषृँ भये । गतावित्येके ।

१.१०२७ भ्रेषृँऽ

१.१०२८ भ्लेषृँ गतौ ।

१.१०२९ असँ गतिदीप्त्यादानेषु ।

१.१०३० अषँ इत्येके ।

१.१०३१ (अयँ गतौ ।)

१.१०३२ स्पशँ बाधनस्पर्शनयोः ।

१.१०३३ लषँ कान्तौ ।

१.१०३४ चषँ भक्षणे ।

१.१०३५ छषँ हिंसायाम् ।

१.१०३६ झषँ आदानसंवरणयोः ।

१.१०३७ भ्रक्षँऽ

१.१०३८ भ्लक्षँ अदने ।

१.१०३९ भक्षँ इति मैत्रेयः ।

१.१०४० प्लक्षँ च ।

१.१०४१ दासृँ दाने ।

१.१०४२ माहृँ माने ।

१.१०४३ गुहूँ संवरणे । इति हिक्कादय उदात्ताः स्वरितेतः ॥

अथाजन्ताः ।

१.१०४४ श्रिञ् सेवायाम् । उदात्त उभयतोभाषः ॥

१.१०४५ भृञ् भरणे ।

१.१०४६ हृञ् हरणे ।

१.१०४७ धृञ् धारणे ।

१.१०४८ (कृञ् करणे ।)

१.१०४९ णीञ् प्रापणे । इति भृञादयोऽनुदात्ता उभयतोभाषाः ॥

१.१०५० धेट् पाने ।

१.१०५१ ग्लैऽ

१.१०५२ म्लै हर्षक्षये ।

१.१०५३ द्यै न्यक्करणे ।

१.१०५४ द्रै स्वप्ने ।

१.१०५५ ध्रै तृप्तौ ।

१.१०५६ ध्यै चिन्तायाम् ।

१.१०५७ रै शब्दे ।

१.१०५८ स्त्यैऽ

१.१०५९ ष्ट्यै शब्दसङ्घातयोः ।

१.१०६० खै खदने ।

१.१०६१ क्षैऽ

१.१०६२ जैऽ

१.१०६३ षै क्षये ।

१.१०६४ कैऽ

१.१०६५ गै शब्दे ।

१.१०६६ शैऽ

१.१०६७ श्रै पाके ।

१.१०६८ स्रै इति केषुचित्पाठः ।

१.१०६९ पैऽ

१.१०७० ओँवै शोषणे ।

१.१०७१ ष्टैऽ

१.१०७२ ष्णै वेष्टने । शोभायां चेत्येके ।

१.१०७३ दैप् शोधने ।

१.१०७४ पा पाने ।

१.१०७५ घ्रा गन्धोपादाने (घ्राणे) ।
१.१०७६ ध्मा शब्दाग्निसंयोगयोः ।
१.१०७७ ष्ठा गतिनिवृत्तौ ।
१.१०७८ म्ना अभ्यासे ।
१.१०७९ दाण् दाने ।
१.१०८० ह्वृ कौटिल्ये ।
१.१०८१ स्वृ शब्दोपतापयोः ।
१.१०८२ स्मृ चिन्तायाम् ।
१.१०८३ द्वृ संवरणे (वरणे) ।
१.१०८४ ह्वृ इत्येके ।
१.१०८५ सृ गतौ ।
१.१०८६ ऋ गतिप्रापणयोः ।
१.१०८७ गृऽ
१.१०८८ घृ सेचने ।
१.१०८९ ध्वृ हूर्छने ।
१.१०९० स्रु गतौ ।
१.१०९१ षु प्रसवसैश्वर्ययोः ।
१.१०९२ श्रु श्रवणे ।
१.१०९३ ध्रु स्थैर्ये ।
१.१०९४ दुऽ
१.१०९५ द्रु गतौ ।
१.१०९६ जिऽ
१.१०९७ ज्रि अभिभवे ।
१.१०९८ जु इति सौत्रो धातुः गत्यर्थः ।
इति धयत्यादयोऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः ॥
१.१०९९ ष्मिङ् ईषद्धसने ।
१.११०० गुङ् अव्यक्ते शब्दे ।
१.११०१ गाङ् गतौ ।

१.११०२ उङ्ऽ
१.११०३ कुङ्ऽ
१.११०४ खुङ्ऽ
१.११०५ गुङ्ऽ
१.११०६ घुङ्ऽ
१.११०७ ङुङ् शब्दे ।
१.११०८ च्युङ्ऽ
१.११०९ ज्युङ्ऽ
१.१११० जुङ्ऽ
१.११११ प्रुङ्ऽ
१.१११२ प्लुङ् गतौ ।
१.१११३ क्लुङ् इत्येके ।
१.१११४ रुङ् गतिरोषणयोः ।
१.१११५ धृङ् अवध्वंसने ।
१.१११६ मेङ् प्रणिदाने ।
१.१११७ देङ् रक्षणे ।
१.१११८ श्यैङ् गतौ ।
१.१११९ प्यैङ् वृद्धौ ।
१.११२० त्रैङ् पालने । इति ष्मिङ्प्रभृतयोऽनुदात्ता आत्मनेभाषाः ॥
१.११२१ पूङ् पवने ।
१.११२२ मूङ् बन्धने ।
१.११२३ डीङ् विहायसा गतौ । इति पूङादयस्त्रय उदात्ता आत्मनेभाषाः ॥
१.११२४ तॄ प्लवनतरणयोः । उदात्तः परस्मैभाषः ॥
अथ हलन्ताः ।
१.११२५ गुपँ गोपने ।

१.११२६ तिजँ निशाने ।

१.११२७ मानँ पूजायाम् ।

१.११२८ बधँ बन्धने । इति गुपादयश्चत्वार उदात्ता अनुदात्तेतः ॥

१.११२९ रभँ राभस्ये ।

१.११३० डुलभँष् प्राप्तौ ।

१.११३१ ष्वञ्जँ परिष्वङ्गे ।

१.११३२ हदँ (हदँ) पुरीषोत्सर्गे ।

इति रभादयश्चत्वारोऽनुदात्ता अनुदात्तेतः ॥

१.११३३ ञिक्ष्विदाँ अव्यक्ते शब्दे । उदात्त उदात्तेत् ॥

१.११३४ स्कन्दिँर् गतिशोषणयोः ।

१.११३५ यभँ मैथुने (विपरीतमैथुने) ।

१.११३६ णमँ प्रह्वत्वे शब्दे च ।

१.११३७ गमॣँ

१.११३८ सृपॢँ गतौ ।

१.११३९ यमँ उपरमे ।

१.११४० तपँ सन्तापे ।

१.११४१ त्यजँ हानौ ।

१.११४२ षञ्जँ सङ्गे ।

१.११४३ दृशिँर् प्रेक्षणे ।

१.११४४ दंशँ दशने ।

१.११४५ कृषँ विलेखने ।

१.११४६ दहँ भस्मीकरणे ।

१.११४७ मिहँ सेचने । इति स्कन्दादयोऽनुदात्ता उदात्तेतः ॥

१.११४८ कितँ निवासे रोगापनयने च । उदात्त उदात्तेत् ॥

१.११४९ दानँ खण्डने (अवखण्डने) ।

१.११५० शानँ तेजने (अवतेजने) ।

इत्युदात्तौ स्वरितेतौ ॥

१.११५१ डुपचँष् पाके ।

१.११५२ षचँ समवाये ।

१.११५३ भजँ सेवायाम् ।

१.११५४ रञ्जँ रागे ।

१.११५५ शपँ आक्रोशे ।

१.११५६ त्विषँ दीप्तौ ।

अथ यजादयः ।

१.११५७ यजँ देवपूजासङ्गतिकरणदानेषु ।

१.११५८ डुवपँ (टुवपँ) बीजसन्ताने । छेदनेऽपि ।

१.११५९ वहँ प्रापणे ।

इति पचादयोऽनुदात्ताः स्वरितेतः षचिस्तूदात्तः ॥

१.११६० वसँ निवासे । उदात्तेदनुदात्तः ॥

१.११६१ वेञ् तन्तुसन्ताने ।

१.११६२ व्येञ् संवरणे ।

१.११६३ ह्वेञ् स्पर्धायां शब्दे च ।

इति वेञादयस्त्रयोऽनुदात्ता उभयतोभाषाः ॥

१.११६४ वदँ व्यक्तायां वाचि ।

१.११६५ ट्वोँश्वि गतिवृद्ध्योः । वृत् । यजादिः समाप्तः ।

अयं वदतिश्चोदात्तौ परस्मैभाषौ ।

चुलुम्पत्यादिश्च भ्वादौ द्रष्टव्याः ।

तस्याकृतिगणत्वात् । ऋतिः सौत्रश्च सजुगुप्साकृपयोः ॥

वृत् ॥ इति शब्विकरणा भ्वादयः ॥ १॥

अथादादयः ।

२.१ अदँ भक्षणे ।

२.२ हनँ हिंसागत्योः । इत्यनुदात्तावुदात्तेतौ ॥

२.३ द्विषँ अप्रीतौ ।

२.४ दुःअँ प्रपूरणे ।

२.५ दिःअँ उपचये ।

२.६ लिःअँ आस्वादने । इति द्विषादयोऽनुदात्ताः स्वरितेतः ॥

२.७ चक्षिँङ् व्यक्तायां वाचि ।

अयं दर्शनेऽपि । अनुदात्तोऽनुदात्तेत् ॥

२.८ ईरँ गतौ कम्पने च ।

२.९ ईडँ स्तुतौ ।

२.१० ईशँ ऐश्वर्ये ।

२.११ आसँ उपवेशने ।

२.१२ आङः शासुँ इच्छायाम् ।

२.१३ वसँ आच्छादने ।

२.१४ कसिँ गतिशासनयोः ।

२.१५ कसँ इत्येके ।

२.१६ कशँ इत्यन्ये (इत्यपि) ।

२.१७ णिसिँ चुम्बने ।

२.१८ णिजिँ शुद्धौ ।

२.१९ शिजिँ अव्यक्ते शब्दे ।

२.२० पिजिँ वर्णे । सम्पर्चन इत्येके ।

उभयन्नेत्यन्ये । अवयव इत्यपरे । अव्यक्ते शब्द इतीतरे ।

२.२१ पृजिँ इत्येके ।

२.२२ वृजीँ वर्जने ।

२.२३ वृजिँ इत्येके ।

२.२४ पृचीँ सम्पर्चने (सम्पर्के) ।

इतीरादय उदात्ता अनुदात्तेतः ॥

२.२५ षूङ् प्राणिगर्भविमोचने ।
२.२६ शीङ् स्वप्ने । इत्युदात्तावात्मनेभाषौ ॥
२.२७ यु मिश्रेणेऽभिश्रणे च ।
२.२८ रु शब्दे ।
२.२९ तु (तु) गतिवृद्धिहिंसासु (वृद्ध्यर्थः) ।
इति सौत्रो धातुः ।
२.३० णु स्तुतौ ।
२.३१ टुक्षु शब्दे ।
२.३२ क्ष्णु तेजने ।
२.३३ ष्णु प्रस्रवणे ।
इति युप्रभृतय उदात्ताः परस्मैभाषाः ॥
२.३४ ऊर्णुञ् आच्छादने । उदात्त उभयतोभाषः ॥
२.३५ द्यु अभिगमने ।
२.३६ षु प्रसवैश्वर्ययोः ।
२.३७ कु शब्दे ।
२.३८ ष्टुञ् स्तुतौ । इति द्युप्रभृतयोऽनुदात्ताः
परस्मैभाषाः । स्तौतिस्तूभयतोभाषः ॥
२.३९ ब्रूञ् (ब्रूञ्) व्यक्तायां वाचि ।
उदात्त उभयतोभाषः ॥
२.४० इण् गतौ ।
२.४१ इङ् अध्ययने । नित्यमधिपूर्वः ।
२.४२ इक् स्मरणे । अयमप्यधिपूर्वः ।
२.४३ वी गतिप्रजनकान्त्यसनखादनेषु ।
२.४४ या प्रापणे ।
२.४५ वा गतिगन्धनयोः ।
२.४६ भा दीप्तौ ।

२.४७ ष्णा शौचे ।
२.४८ श्रा पाके ।
२.४९ द्रा कुत्सायां गतौ ।
२.५० प्सा भक्षणे ।
२.५१ पा रक्षणे ।
२.५२ रा दाने ।
२.५३ ला आदाने (दाने) । द्वावपि दान इति चन्द्रः ।
२.५४ दाप् लवने ।
२.५५ ख्या प्रकथने ।
२.५६ प्रा पूरणे ।
२.५७ मा माने ।
२.५८ वचँ परिभाषणे । इण्प्रभृतयोऽनुदात्ताः
परस्मभाषाः । इङ् त्वात्मनेभाषः ॥
२.५९ विदँ ज्ञाने ।
२.६० असँ भुवि ।
२.६१ मृजूँ (मृजूँष्) शुद्धौ ।
अथ रुदादयः ।
२.६२ रुदिँर् अश्रुविमोचने । इति विदादय उदात्ता उदात्तेतः ॥
२.६३ ञिष्वपँ शये । इत्युदात्तेदनुदात्तः ॥
२.६४ श्वसँ प्राणने ।
२.६५ अनँ च ।
अथ जक्षित्यादयः ।
२.६६ जक्षँ भक्ष्यहसनयोः । वृत् । इति रुदादयः ।
२.६७ जागृ निद्राक्षये ।
२.६८ दरिद्रा दुर्गतौ ।
२.६९ चकासृँ दीप्तौ ।
२.७० शासुँ अनुशिष्टौ । इति श्वसादय उदात्ता उदात्तेतः ॥

अथ छान्दसा धातवः ।

२.७१ दीधीङ् दीप्तिदेवनयोः ।

२.७२ वेवीङ् वेतिना तुल्ये । इत्युदात्तावात्मनेभाषौ ।

वृत् । इति जक्षित्यादयः ।
२.७३ षसँऽ
२.७४ षस्तिँ (सस्तिँ) स्वप्ने ।
२.७५ वशँ कान्तौ । इति षसादय उदात्ता उदात्तेतः ।

चर्करीतं च ।
२.७६ ह्नुङ् अपनयने । अनुदात्त आत्मनेभाषः ॥

वृत् ॥ इति लुग्विकरणा अदादयः ॥ २॥

अथ जुःओत्यादयः ।

३.१ हु दानादनयोः । आदाने चेत्येके । प्रीणनेऽपीति भाष्यम् ॥

३.२ ञिभी भये ।

३.३ ह्री लज्जायाम् । इति जुःओत्यादयोऽनुदात्ता
परस्मैभाषाः ॥

३.४ पॄ पालनपूरणयोः ।

३.५ पृ इत्येके (ह्रस्वान्तोऽयमित्येके) ।
उदात्तः परस्मैभाषः ॥

३.६ डुभृञ् धारणपोषणयोः । अनुदात्त उभयतोभाषः ॥

३.७ माङ् माने शब्दे च ।

३.८ ओँहाङ् गतौ । इत्यनुदात्तावात्मनेभाषौ ॥

३.९ ओँहाक् त्यागे । अनुदात्तः परस्मैभाषः ॥

३.१० डुदाञ् दाने ।

३.११ डुधाञ् धारणपोषणयोः । दान इत्यप्येके ।
इत्यनुदात्तावुभयतोभाषौ ॥

३.१२ णिजिँर् शौचपोषणयोः ।
३.१३ विजिँर् पृथग्भावे ।
३.१४ विषॢँ व्याप्तौ । इति णिजिरादयोऽनुदात्ताः स्वरितेतः ॥
अथागणान्ता एकादश छान्दसाः ।
३.१५ घृ क्षरणदीप्त्योः ।
३.१६ हृ प्रसह्यकरणे ।
३.१७ ऋऽ
३.१८ सृ गतौ । घृप्रभृतयोऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः ॥
३.१९ भसँ भर्त्सनदीप्त्योः । उदात्त उदात्तेत् ॥
३.२० कि ज्ञाने । अनुदात्तः परस्मैभाषः ॥
३.२१ (कितँ च)
३.२२ तुरँ त्वरणे ।
३.२३ धिषँ शब्दे ।
३.२४ धनँ धान्ये ।
३.२५ जनँ जनने । इति तुरादय उदात्ता उदात्तेतः ॥
३.२६ गा स्तुतौ । अनुदात्तः परस्मैभाषः । छन्दसि ।
वृत् । घृप्रभृतय एकादश छन्दसि ।
इयति भाषायामपि ॥
वृत् ॥ इति श्लुविकरणा जुःओत्यादयः ॥ ३॥

अथ दिवादयः ।
४.१ दिवुँ क्रीडाविजिगीषाव्यवहारद्युतिस्तुतिमोदमदस्वप्नकान्तिगतिषु ।
४.२ षिवुँ तन्तुसन्ताने ।
४.३ स्रिवुँ गतिशोषणयोः ।
४.४ ष्ठिवुँ निरसने । केचिदिःएमं न पठन्ति ।
४.५ ष्णुसुँ अदनेँ । आदान इत्येकेँ । अदर्शन इत्यपरे ।
४.६ ष्णसुँ निरसने ।

४.७ क्नसुँ ह्वरणदीप्त्योः ।
४.८ व्युषँ दाःए ।
४.९ प्लुषँ च ।
४.१० नृतीँ गात्रविक्षेपे ।
४.११ त्रसीँ उद्वेगे ।
४.१२ कुथँ पूतीभावे ।
४.१३ पुथँ हिंसायाम् ।
४.१४ गुधँ परिवेष्टने ।
४.१५ क्षिपँ प्रेरने । अनुदात्तः ।
४.१६ पुष्पँ विकसने ।
४.१७ तिमँऽ
४.१८ तीमँऽ
४.१९ ष्टिमँऽ
४.२० ष्टीमँ आर्द्रीभावे ।
४.२१ व्रीडँ चोदने लज्जायां च ।
४.२२ इषँ गतौ ।
४.२३ षहँऽ
४.२४ षुहँ चक्यर्थे ।
४.२५ जृष्ऽ
४.२६ झृष् वयोहानौ । इति दिवादय उदात्ता उदात्तेतः ॥
अथ स्वादय ओदितः ।
४.२७ (ओँ)षूङ् प्राणिप्रसवे ।
४.२८ (ओँ)दूङ् परितापे । इत्युदात्तावात्मनेभाषौ ॥
४.२९ (ओँ)दीङ् क्षये ।
४.३० (ओँ)डीङ् विहायसा गतौ ।
४.३१ (ओँ)धीङ् आधारे ।
४.३२ (ओँ)मीङ् हिंसायाम् ।
४.३३ (ओँ)रीङ् श्रवणे ।

४.३४ (ओँ)लीङ् श्लेषणे ।
४.३५ (ओँ)व्रीङ् वृणोत्यर्थेँ । वृत् । स्वादय ओदितः ।
४.३६ पीङ् पाने ।
४.३७ माङ् माने ।
४.३८ ईङ् गतौ ।
४.३९ प्रीङ् प्रीतौ (प्रीणने) ।
इति दीङादय आत्मनेभाषा अनुदात्ताः । दीङ् तूदात्तः ॥
४.४० शो तनूकरणे ।
४.४१ छो छेदने ।
४.४२ षो अन्तकर्मणि ।
४.४३ दो अवखण्डने ।
इति श्यतिप्रभृतयोऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः ॥
४.४४ जनीँ प्रादुर्भावे ।
४.४५ दीपीँ दीप्तौ ।
४.४६ पूरीँ आप्यायने ।
४.४७ तूरीँ गतित्वरणहिंसनयोः ।
४.४८ धूरीऽ
४.४९ गूरीँ हिंसागत्योः ।
४.५० घूरीऽ
४.५१ जूरीँ हिंसावयोहन्योः ।
४.५२ शूरीँ हिंसास्तम्भनयोः (हिंसस्तम्भयोः) ।
४.५३ चूरीँ दाःए ।
४.५४ तपँ ऐश्वर्ये वा ।
४.५५ वृतुँ वरणे (वर्तने) ।
४.५६ वावृतुँ इति केचित् ।
४.५७ क्लिशँ उपतापे ।
४.५८ काशृँ दीप्तौ ।

४.५९ वाशृँ शब्दे । इति जन्यादय उदात्ता अनुदात्तेतः ।
तपिस्त्वनुदात्तः ॥
४.६० मृषँ तितिक्षायाम् ।
४.६१ ईँशुचिँर् पूतीभावे । इत्युदात्तौ स्वरितेतौ ॥
४.६२ णःअँ बन्धने ।
४.६३ रञ्जँ रागे ।
४.६४ शपँ आक्रोशे । इति णहादयस्त्रयोऽनुदात्ताः स्वरितेतः ॥
४.६५ पदँ गतौ ।
४.६६ खिदँ दैन्ये ।
४.६७ विदँ सत्तायाम् ।
४.६८ बुधँ अवगमने ।
४.६९ युधँ सम्प्रहारे ।
४.७० अनोरुधँ कामे ।
४.७१ अणँ प्राणने ।
४.७२ अनँ इत्येके ।
४.७३ मनँ ज्ञाने ।
४.७४ युजँ समाधौ ।
४.७५ सृजँ विसर्गे ।
४.७६ लिशँ अल्पीभावे ।
इति पदादयोऽनुदात्ता अनुदात्तेतः । अण् तूदात्तः ॥
४.७७ राधोऽकर्मकाद्वृद्धावेव ।
४.७८ व्यधँ ताडने ।
अथ पुषादयः ।
४.७९ पुषँ पुष्टौ ।
४.८० शुषँ शोषणे ।
४.८१ तुषँ प्रीतौ ।
४.८२ दुषँ वैकृत्ये ।

४.८३ श्लिषँ आलिङ्गने ।
४.८४ शकँ विभाषितो मर्षणे । स्वरितेत् ।
४.८५ ष्विदाँ गात्रप्रक्षरणे । ञिष्विदाँ इत्येके ।
४.८६ क्रुधँ क्रोधे (कोपे) ।
४.८७ क्षुधँ बुभुक्षायाम् ।
४.८८ शुधँ शौचे ।
४.८९ षिधुँ संराद्धौ ।
इति राधादयोऽनुदात्ता उदात्तेतः ॥
अथ रधादय वेटः ।
४.९० रधँ हिंसासंराद्ध्योः ।
४.९१ णशँ अदर्शने ।
४.९२ तृपँ प्रीणने ।
४.९३ दृपँ हर्षमोहनयोः ।
४.९४ द्रुःअँ जिघांसायाम् ।
४.९५ मुःअँ वैचित्त्ये ।
४.९६ ष्णुःअँ उद्गिरणे ।
४.९७ ष्णिःअँ प्रीतौ ।
वृत् । इति रधादयो वेट अनुदात्ता उदात्तेतः ॥
अथ शमादयः
४.९८ शमुँ उपशमे ।
४.९९ तमुँ काङ्क्षायाम् ।
४.१०० दमुँ उपशमे ।
४.१०१ श्रमुँ तपसि खेदे च ।
४.१०२ भ्रमुँ अनवस्थाने ।
४.१०३ क्षमूँ सहने ।
४.१०४ क्लमुँ ग्लानौ ।
४.१०५ मदीँ हर्षे । वृत् ।

इत्यष्टौ शमादय उदात्ता उदात्तेतः । क्षमूँ तु वेट् ॥

४.१०६ असुँ क्षेपने ।
४.१०७ यसुँ प्रयत्ने ।
४.१०८ जसुँ मोक्षने ।
४.१०९ तसुँ उपक्षये ।
४.११० दसुँ च ।
४.१११ वसुँ स्तम्भे ।
४.११२ बसुँ इत्येके (बादिरित्येके) ।
४.११३ भसुँ इति केचित् ।
४.११४ व्युषँ विभागे ।
४.११५ व्युसँ इत्येके ।
४.११६ ब्युसँ इत्यन्ये (ओष्ठ्यादिर्दन्त्यन्तो ब्युसँ इत्यन्ये) ।
४.११७ बुसँ इत्यपरे (अयकार बुसँ इत्यपरे) ।
४.११८ वुसँ इति केचित् ।
४.११९ प्युषँऽ
४.१२० प्युसँऽ
४.१२१ पुषँ च ।
४.१२२ प्लुषँ दाःए ।
४.१२३ विसँ प्रेरणे ।
४.१२४ बिसँ इत्येके ।
४.१२५ कुसँ संश्लेषणे (श्लेषणे) ।
४.१२६ कुशँ इत्येके ।
४.१२७ कुंसँ इत्यन्ये ।
४.१२८ कुंशँ इत्यपरे ।
४.१२९ बुसँ उत्सर्गे ।
४.१३० मुसँ खण्डने ।
४.१३१ मसीँ परिमाने ।
४.१३२ समीँ इत्येके ।
४.१३३ लुटँ विलोडने ।

४.१३४ लुठँ इत्येके ।
४.१३५ उचँ समवाये ।
४.१३६ भृशुँऽ
४.१३७ भृंशुँऽ
४.१३८ भ्रंशुँ अधःपतने ।
४.१३९ वृशँ वरणे ।
४.१४० कृशँ तनूकरणे ।
४.१४१ ञितृषँ (ञितृषाँ) पिपासायाम् ।
४.१४२ हृषँ तुष्टौ ।
४.१४३ रुषँ (रोषे) ।
४.१४४ रिषँ हिंसायाम् ।
४.१४५ डिपँ क्षेपे ।
४.१४६ कुपँ क्रोधे ।
४.१४७ गुपँ व्याकुलत्वे ।
४.१४८ युपँऽ
४.१४९ रुपँऽ
४.१५० लुपँ विमोहने ।
४.१५१ ष्टुपँ समुच्छ्राये ।
४.१५२ ष्टूपँ इत्येके ।
४.१५३ लुभँ गाद्ध्र्ये (गार्ध्न्ये) ।
४.१५४ क्षुभँ सञ्चलने ।
४.१५५ णभँऽ
४.१५६ तुभँ हिंसायाम् । क्षुभिनभितुभयो
द्युतादौ क्र्यादौ च पठ्यन्ते ।
४.१५७ क्लिदूँ आर्द्रीभावे ।
४.१५८ ञिमिदाँ स्नेहने ।
४.१५९ ञिक्ष्विदाँ स्नेहनमोचनयोः ।
४.१६० ऋधुँ वृद्धौ ।
४.१६१ गृधुँ अभिकाङ्क्षायाम् ।

इत्यसुँप्रभृतय उदात्ता उदात्तेतः ।
वृत् । इति पुषादयः । दिवादिराकृतिगण इति केचित् ॥
वृत् ॥ इति श्यन्विकरणा दिवादयः ॥ ४॥

अथ स्वादयः ।

५.१ षुञ् अभिषवे ।
५.२ षिञ् बन्धने ।
५.३ शिञ् निशाने ।
५.४ डुमिञ् प्रक्षेपने ।
५.५ चिञ् चयने ।
५.६ स्तृञ् आच्छादने ।
५.७ कृञ् हिंसायाम् ।
५.८ वृञ् वरणे ।
५.९ धुञ् कम्पने ।
५.१० धूञ् इत्येके (दीर्घन्तोऽपीत्येके) ।
इति स्वादयो वृञ्वर्जमनुदात्ता उभयतोभाषाः ॥
५.११ टुदु उपतापे ।
५.१२ हि गतौ वृद्धौ च ।
५.१३ पृ प्रीतौ ।
५.१४ स्पृ प्रीतिपालनयोः । प्रीतिचलनयोरित्यन्ये ।
५.१५ स्मृ इत्येके । पृणोत्यादस्त्रयोऽपि छान्दसा इत्याःउः ।
५.१६ आपॢँ व्याप्तौ ।
५.१७ शकॢँ शक्तौ ।
५.१८ राधँऽ
५.१९ साधँ संसिद्धौ ।
इति दुनोतिप्रभृतयोऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः ॥

५.२० अशूँ व्याप्तौ सङ्घाते च ।
५.२१ ष्टिघँ आस्कन्दने । इत्युदात्तावनुदात्तेतौ ॥

अथ तिकादयः ।
५.२२ तिकँऽ
५.२३ तिगँ गतौ च ।
५.२४ षघँ हिंसायाम् ।
५.२५ ञिधृषाँ प्रागल्भ्ये ।
५.२६ दम्भुँ दम्भने (दम्भे) ।
५.२७ ऋधुँ वृद्धौ ।
५.२८ तृपँ प्रीणन इत्येके ।
छन्दसि । अथागणान्ताश्छान्दसाः ।
५.२९ अहँ व्याप्तौ ।
५.३० दघँ घातने पालने च ।
५.३१ चमुँ भक्षणे ।
५.३२ रिऽ (ऋऽ)
५.३३ क्षिऽ (क्षीऽ)
५.३४ चिरिऽ
५.३५ जिरिऽ
५.३६ दाशँऽ
५.३७ दृ हिंसायाम् । क्षिर्भाषायामित्येके ।
५.३८ ऋऽ
५.३९ क्षी इत्येक एवाजादिरित्येके । रेफवानित्यन्ये ।
वृत् । इति तिकादय उदात्ताः परस्मैभाषाः ॥
वृत् ॥ इति श्नुविकरणाः स्वादयः ॥ ५॥

अथ तुदादयः ।
६.१ तुदँ व्यथने ।
६.२ णुदँ प्रेरणे ।

६.३ दिशँ अतिसर्जने ।

६.४ भ्रस्जँ पाके ।

६.५ क्षिपँ प्रेरणे ।

६.६ कृषँ विलेखने ।

इति तुदादयोऽनुदात्ताः स्वरितेतः ॥

६.७ ऋषीँ गतौ । उदात्त उदात्तेत् ॥

६.८ जुषीँ प्रीतिसेवनयोः ।

६.९ ओँविजीँ भयचलनयोः ।

६.१० ओँलजीँऽ

६.११ ओँलस्जीँ व्रीडायाम् (व्रीडे) ।

इति जुषादय उदात्ता अनुदात्तेतः ॥

६.१२ ओँव्रश्चूँ छेदने ।

६.१३ व्यचँ व्याजीकरणे ।

६.१४ उछिँ उञ्छे ।

६.१५ उछीँ विवासे ।

६.१६ ऋछँ गतीन्द्रियप्रलयमूर्तिभावेषु ।

६.१७ मिछँ उत्क्लेशे ।

६.१८ जर्जँऽ

६.१९ चर्चँऽ

६.२० झर्झँ परिभाषणभर्त्सनयोः ।

६.२१ त्वचँ संवरणे ।

६.२२ ऋचँ स्तुतौ ।

६.२३ उब्जँ आर्जवे ।

६.२४ उज्झँऽ (उद्झँ) उत्सर्गे ।

६.२५ लुभँ विमोहने ।

६.२६ रिफँ कत्थनयुद्धनिन्दाहिंसादानेषु ।

६.२७ रिहँ इत्येके ।

६.२८ तृपँऽ

६.२९ तृम्पँऽ तृप्तौ॑ ।
६.३० तृफँऽ
६.३१ तृम्फँ इत्येके॑ ।
६.३२ तुपँऽ
६.३३ तुम्पँऽ
६.३४ तुफँऽ
६.३५ तुम्फँ हिं॒साया॑म् ।
६.३६ दृपँऽ
६.३७ दृम्पँ उ॒त्क्लेशे॑ ।
६.३८ दृफँऽ
६.३९ दृम्फँ इत्येके॑ ।
६.४० ऋफँऽ
६.४१ ऋम्फँ हिं॒साया॑म् ।
६.४२ गुफँऽ
६.४३ गुम्फँ ग्र॒न्थे ।
६.४४ उभँऽ
६.४५ उम्भँ पूर॑णे ।
६.४६ शुभँऽ
६.४७ शुम्भँ शो॒भार्थे॑ ।
६.४८ दृभीँ ग्र॒न्थे ।
६.४९ चृतीँ हिंसाग्रन्थ॒नयो॑ः ।
६.५० विधँ विधा॒ने ।
६.५१ जुडँ गतौ॑ ।
६.५२ जुनँ इत्येके॑ ।
६.५३ मृडँ सुख॑ने ।
६.५४ पृडँ च ।
६.५५ पृणँ प्रीण॑ने ।
६.५६ वृणँ च ।
६.५७ मृणँ हिं॒साया॑म् ।

६.५८ तुणँ कौटिल्ये ।
६.५९ पुणँ कर्मणि शुभे ।
६.६० मुणँ प्रतिज्ञाने ।
६.६१ कुणँ शब्दोपकरणयोः (शब्दोपतापयोः) ।
६.६२ शुनँ गतौ ।
६.६३ द्रुणँ हिंसागतिकौटिल्येषु ।
६.६४ घुणँऽ
६.६५ घूर्णँ भ्रमणे ।
६.६६ षुरँ ऐश्वर्यदीप्त्योः ।
६.६७ कुरँ शब्दे ।
६.६८ खुरँ छेदने ।
६.६९ मुरँ संवेष्टने (सञ्चेष्टने) ।
६.७० क्षुरँ विलेखने ।
६.७१ घुरँ भीमार्थशब्दयोः ।
६.७२ पुरँ अग्रगमने ।
६.७३ वृहूँ उद्यमने ।
६.७४ बृहूँ इत्येके ।
६.७५ तृहूँऽ
६.७६ स्तृहूँऽ
६.७७ तृंहूँ हिंसार्थाः ।
६.७८ इषँ (इषुँ) इच्छायाम् ।
६.७९ मिषँ स्पर्धायाम् ।
६.८० किलँ श्वैत्यक्रीडनयोः (श्वैत्ये) ।
६.८१ तिलँ स्नेहने (स्नेहे) ।
६.८२ चिलँ वसने ।
६.८३ चलँ विलसने ।
६.८४ इलँ स्वप्नक्षेपनयोः ।
६.८५ विलँ संवरणे ।

६.८६ बिलँ भेदने ।
६.८७ णिलँ गहने ।
६.८८ हिलँ भावकरणे ।
६.८९ शिलँऽ
६.९० षिलँ उञ्छे ।
६.९१ मिलँ श्लेषणे ।
६.९२ लिखँ अक्षरविन्यासे ।
अथ कुटादयः ।
६.९३ कुटँ कौटिल्ये ।
६.९४ पुटँ संश्लेषणे ।
६.९५ कुचँ सङ्कोचने ।
६.९६ गुजँ शब्दे ।
६.९७ गुडँ रक्षायाम् ।
६.९८ डिपँ क्षेपे ।
६.९९ छुरँ छेदने ।
६.१०० स्फुटँ विकसने ।
६.१०१ मुटँ आक्षेपप्रमर्दनयोः ।
६.१०२ त्रुटँ छेदने ।
६.१०३ तुटँ कलहकर्मणि ।
६.१०४ चुटँऽ
६.१०५ छुटँ छेदने ।
६.१०६ जुडँ बन्धने ।
६.१०७ जुटँ इत्येके ।
६.१०८ कडँ मदे ।
६.१०९ लुटँ संश्लेषणे ।
६.११० लुठँ इत्येके ।
६.१११ लुडँ इत्यन्ये ।
६.११२ कृडँ घनत्वे ।

६.११३ कुडँ बाल्ये॑ ।
६.११४ पुडँ उत्स॒र्गे ।
६.११५ घुटँ प्रतिघा॒ते ।
६.११६ तुडँ तो॑डने ।
६.११७ थुडँऽ
६.११८ स्थुडँ सं॒वर॑णे ।
६.११९ खुडँऽ
६.१२० छुडँ इत्येके॑ ।
६.१२१ स्फुरँऽ
६.१२२ स्फुलँ स॒ञ्चल॑ने । स्फुरँ स्फुर॑णे ।
स्फुलँ स॒ञ्चल॑न॒ इत्येके॑ ।
६.१२३ स्फरँऽ
६.१२४ स्फलँ इत्य॒न्ये ।
६.१२५ स्फुडँऽ
६.१२६ चुडँऽ
६.१२७ व्रुडँ सं॒वर॑णे ।
६.१२८ क्रुडँऽ
६.१२९ भृडँ नि॒मज्ज॑ने इत्येके॑ ।
६.१३० (हुडँ सङ्घा॒ते) ।
इति॒ व्र॑श्चादय उ॒दात्ता॑ उ॒दात्ते॑तः ॥
६.१३१ गुरीँ॒ उ॒द्यम॑ने । उ॒दात्त॒ अनु॑दात्तेत् ॥
६.१३२ णू (णु) स्तुतौ॑ ।
६.१३३ धू (धु) वि॒धून॑ने । इत्यु॒दात्तौ॒ पर॑स्मैभाषौ ॥
६.१३४ गु॒ पुरीषोत्स॒र्गे ।
६.१३५ ध्रु॒ गतिस्थै॒र्ययोः॑ । ध्रु॒व इत्येके॑ ।
इत्यनु॑दात्तौ॒ पर॑स्मैभाषौ ॥
६.१३६ कुङ् शब्दे॑ ।
६.१३७ कूङ् इत्येके॑ (दी॒र्घान्त॒ इति॒ कैय॑टादयः ।

ह्रस्वान्त इति न्यासः) । उदात्त आत्मनेभाषः ।
वृत् । कुटादयो गताः ॥

६.१३८ पृङ् व्यायामे ।
६.१३९ मृङ् प्राणत्यागे । इत्यनुदात्तावात्मनेभाषौ ॥

६.१४० रिऽ
६.१४१ पि गतौ ।
६.१४२ धि धारणे ।
६.१४३ क्षि निवासगत्योः ।
इति रियत्यादयोऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः ॥

६.१४४ षू प्रेरणे ।
अथ किरादयः ।
६.१४५ कृ विक्षेपे (निक्षेपे) ।
६.१४६ गृ निगरणे । इत्युदात्ताः परस्मैभाषाः ॥

६.१४७ दृङ् आदरे ।
६.१४८ धृङ् अवस्थाने । इत्यनुदात्तावात्मनेभाषौ ॥

६.१४९ प्रछँ ज्ञीप्सायाम् । वृत् । किरादयो वृत्ताः ॥

६.१५० सृजँ विसर्गे ।
६.१५१ टुमस्जोँ शुद्धौ ।
६.१५२ रुजोँ भङ्गे ।
६.१५३ भुजोँ कौटिल्ये ।
६.१५४ छुपँ स्पर्शे ।
६.१५५ रुशँऽ
६.१५६ रिशँ हिंसायाम् ।
६.१५७ लिशँ गतौ ।
६.१५८ स्पृशँ संस्पर्शने ।
६.१५९ विछँ गतौ ।
६.१६० विशँ प्रवेशने ।

६.१६१ मृ॒शँ आमर्श॑णे ।

६.१६२ णु॒दँ प्रेर॑णे ।

६.१६३ ष॒दॢँ विशरणगत्यवसा॒दने॑षु ।

६.१६४ श॒दॢँ शात॑ने ।

इति॑ पृच्छत्या॑दयो॒ऽनु॑दात्ता उ॒दात्ते॑तः । विछि॒स्तूदात्तः॑ ॥

६.१६५ मिलँ॑ सङ्ग॒मे (स॒ङ्ग॑मने) । उ॒दात्तः॑ स्व॒रितेत् ॥

अथ॒ मुचा॑दयः ।

६.१६६ मु॒चॢँ॑ मोक्ष॑णे (मोच॑ने) ।

६.१६७ लु॒पॢँ॑ छेद॑ने ।

६.१६८ वि॒दॢँ॑ ला॒भे ।

६.१६९ लि॒पँ॑ उपदे॒ःए ।

६.१७० षि॒चँ॑ क्षर॑णे ।

इति॒ मुचा॑दयो॒ऽनु॑दात्ताः स्वरि॒तेतः॑ । वि॒न्दति॒स्तूदात्तः॑ ॥

६.१७१ कृतीँ छेद॑ने ।

६.१७२ खि॒दँ परिघा॒ते (परि॒घात॑ने) ।

६.१७३ पिशँ अवय॒वे । अ॒यं दीपनायामपि । इत्यु॒दात्ता॑ उ॒दात्ते॑तः ।
खि॒दिस्त्वनु॑दात्तः । वृत् । मुचा॑दयो वृ॒त्ताः ॥

वृत् ॥ इति॒ शवि॑करणा॒स्तुदा॑दयः ॥ ६॥

अथ॒ रुधा॑दयः ।

७.१ रु॒धिँ॑र् आ॒वर॑णे ।

७.२ भि॒दिँ॑र् वि॒दार॑णे ।

७.३ छि॒दिँ॑र् द्वैधी॒कर॑णे ।

७.४ रि॒चिँ॑र् वि॒रेच॑ने ।

७.५ वि॒चिँ॑र् पृथग्भा॒वे ।

७.६ क्षु॒दिँ॑र् स॒म्प्रेष॑णे ।

७.७ युजिँर् योगे । इति रुधादयोऽनुदात्ताः स्वरितेतः ॥

७.८ उँछृदिँर् दीप्तिदेवनयोः ।

७.९ उँतृदिँर् हिंसानादरयोः । इत्युदात्तौ स्वरितेतौ ॥

७.१० कृतीँ वेष्टने । उदात्त उदात्तेत् ॥

७.११ ञिऽइन्धीँ दीप्तौ । उदात्तोऽनुदात्तेत् ॥

७.१२ खिदँ दैन्ये ।

७.१३ विदँ विचारणे । इत्यनुदात्तावनुदात्तेतौ ॥

७.१४ शिषॢँ विशेषणे ।

७.१५ पिषॢँ सञ्चूर्णने ।

७.१६ भञ्जोँ आमर्दने ।

७.१७ भुजँ पालनाभ्यवहारयोः ।

इति शिषादयोऽनुदात्ता उदात्तेतः ॥

७.१८ तृहँ हिंसायाम् ।

७.१९ हिसिँ हिंसायाम् ।

७.२० उन्दीँ क्लेदने ।

७.२१ अञ्जूँ व्यक्तिम्रक्षणकान्तिगतिषु (व्यक्तिमर्षणकान्तिगतिषु) ।

७.२२ तञ्चूँ सङ्कोचने ।

७.२३ ओँविजीँ भयचलनयोः ।

७.२४ वृजीँ वर्जने ।

७.२५ पृचीँ सम्पर्के । इति तृहादय उदात्ता उदात्तेतः ॥

वृत् ॥ इति श्नम्विकरणा रुधादयः ॥ ७॥

अथ तनादयः ।

८.१ तनुँ विस्तारे ।

८.२ षनुँ दाने ।

८.३ क्षणुँ हिंसायाम् ।

८.४ क्षिणुँ च ।
८.५ ऋणुँ गतौ ।
८.६ तृणुँ अदने ।
८.७ घृणुँ दीप्तौ । इति तनादय उदात्ता स्वरितेतः ॥
८.८ वनुँ (वनुँ) याचने । अयं चन्द्रमते परस्मैपदी ॥
८.९ मनुँ अवबोधने । इत्यनुदात्तावुदात्तेतौ ॥
८.१० डुकृञ् करणे । अनुदात्त उभयतोभाषः ॥
वृत् ॥ इत्युविकरणास्तनादयः ॥ ८॥

अथ क्र्यादयः ।
९.१ डुक्रीञ् द्रव्यविनिमये ।
९.२ प्रीञ् तर्पने कान्तौ च ।
९.३ श्रीञ् पाके ।
९.४ मीञ् हिंसायाम् (बन्धने) (माने) ।
९.५ षिञ् बन्धने ।
९.६ स्कुञ् आप्रवने ।
९.७ स्तम्भुँऽ
९.८ स्तुम्भुँऽ
९.९ स्कम्भुँऽ
९.१० स्कुम्भुँ रोधन इत्येके । प्रथमतृतीयौ स्तम्भ
इति माधवः । द्वितीयो निष्कोषणे चतुर्थो
धारण इत्यन्ये । चत्वार इमे परस्मैपदिनः सौत्राश्च ।
९.११ युञ् बन्धने । इति क्र्यादयोऽनुदात्ता उभयतोभाषाः ॥
९.१२ क्नूञ् शब्दे ।
९.१३ द्रूञ् हिंसायाम् ।
अथ प्वादयः ।

९.१४ पूञ् पवने ।
९.१५ मूञ् बन्धने ।
अथ ल्वादयः ।
९.१६ लूञ् छेदने ।
९.१७ स्तृञ् आच्छादने ।
९.१८ कृञ् हिंसायाम् ।
९.१९ वृञ् वरणे ।
९.२० धूञ् कम्पने । इति क्नूञ्प्रभृतय उदात्ता उभयतोभाषाः ॥
९.२१ शॄ हिंसायाम् ।
९.२२ पॄ पालनपूरणयोः।
९.२३ वॄ वरणे । भरण इत्येके ।
९.२४ भॄ भर्त्सने । भरनेऽप्येके ।
९.२५ मॄ हिंसायाम् ।
९.२६ दॄ विदारणे ।
९.२७ जॄ वयोहानौ ।
९.२८ झॄ इत्येके ।
९.२९ धॄ इत्यन्ये ।
९.३० नॄ नये ।
९.३१ कॄ हिंसायाम् ।
९.३२ ॠ गतौ ।
९.३३ गॄ शब्दे । इति शॄणातिप्रभृतय उदात्ता उदात्तेतः ॥
९.३४ ज्या वयोहानौ ।
९.३५ री गतिरेषणयोः ।
९.३६ ली श्लेषणे ।
९.३७ व्ली वरणे ।
९.३८ ब्ली इत्येके ।
९.३९ प्ली गतौ । वृत् । इति ल्वादयः प्वादयश्च ।

९.४० व्री॒ व॒र॑णे ।
९.४१ भ्री॒ भ॒ये । भ॒र॑ण॒ इत्ये॒के॑ ।
९.४२ क्षी॒ष् हि॒ंसाया॑म् ।
९.४३ ज्ञा॒ अ॒व॒बो॑ध॒ने ।
९.४४ ब॒न्धँ॒ बन्ध॑ने । इति॒ ज्यादयो॒ऽनुदात्ता॒ः प॒र॑स्मैभाषाः ॥
९.४५ वृङ् स॒म्भ॑क्तौ । उ॒दात्त॑ आ॒त्मने॑भाषः ॥
९.४६ श्रन्थँ॒ विमोचनप्रतिह॒र्षयो॑ः ।
९.४७ मन्थँ॒ वि॒लो॑डने ।
९.४८ श्रन्थँ॒ऽ
९.४९ ग्रन्थँ॒ सन्द॒र्भे ।
९.५० कुन्थँ॒ सं॒श्ले॑षणे ।
९.५१ मृदँ॒ क्षो॒दे॑ ।
९.५२ मृडँ॒ सु॒खे च॑ (मृडँ॒ च॑ । अ॒यं सु॒खेऽपि॑) ।
९.५३ गुधँ॒ रो॒षे॑ ।
९.५४ कुषँ॒ निष्क॒र्षे ।
९.५५ क्षुभँ॒ स॒ञ्च॑लने ।
९.५६ णभँ॒ऽ
९.५७ तुभँ॒ हि॒ंसाया॑म् ।
९.५८ क्लिशूँ॒ वि॒बा॑धने ।
९.५९ अशँ॒ भोज॑ने ।
९.६० उँ॒ध्रसँ॒ उ॒ञ्छे ।
९.६१ इषँ॒ आभी॑क्ष्ण्ये ।
९.६२ वि॒षँ॒ विप्रयो॒गे ।
९.६३ प्रुषँ॒ऽ
९.६४ प्लुषँ॒ स्नेहनसेवनपू॒रणे॑षु ।
९.६५ पुषँ॒ पु॒ष्टौ॑ ।
९.६६ मुषँ॒ स्ते॒ये॑ ।
९.६७ खचँ॒ भूतप्रादु॒र्भा॑वे ।

९.६८ खवँ इत्येके ।
९.६९ हेठँ च ।
९.७० हेढँ इत्येके । इति श्रन्थादय उदात्ता उदात्तेतः ।
क्लिशिस्तु वेट् । विषिस्त्वनुदात्तः ॥
९.७१ ग्रहँ उपादाने । उदात्तः स्वरितेत् ॥
वृत् ॥ इति श्नाविकरणा क्र्यादयः ॥ ९॥

अथ चुरादयः ।
१०.१ चुरँ स्तेये ।
१०.२ चितिँ स्मृत्याम् ।
१०.३ यत्रिँ सङ्कोचने ।
१०.४ स्फुडिँ परिहासे ।
१०.५ स्फुटिँ इत्येके (इत्यपि) ।
१०.६ लक्षँ दर्शनाङ्कनयोः ।
१०.७ कुद्रिँ अनृतभाषणे ।
१०.८ कुदृँ इत्येके ।
१०.९ कुडिँ इत्यपरे ।
१०.१० लडँ उपसेवायाम् ।
१०.११ मिदिँ स्नेहने ।
१०.१२ मिदँ इत्येके (अयमनिदिदिति क्षीरस्वामिकौशिकौ) ।
१०.१३ ओँलडिँ उत्क्षेपने ।
१०.१४ ओलडिँ इत्येके (ओकारो धात्ववयव इत्येके ।
नेत्यपरे) । उँलडिँ इत्यन्ये ।
१०.१५ जलँ अपवारणे ।
१०.१६ लजँ इत्येके ।
१०.१७ पीडँ अवगाहने ।
१०.१८ नटँ अवस्यन्दने ।

१०.१९ श्रथँ प्रयत्ने । प्रस्थान इत्येके ।
१०.२० बधँ संयमने ।
१०.२१ बन्धँ इति चान्द्राः ।
१०.२२ पॄँ पूरणे ।
१०.२३ ऊर्जँ बलप्राणनयोः ।
१०.२४ पक्षँ परिग्रःए ।
१०.२५ वर्णँऽ
१०.२६ चूर्णँ प्रेरणे । वर्णँ वर्णन इत्येके ।
१०.२७ प्रथँ प्रख्याने ।
१०.२८ पृथँ प्रक्षेपे ।
१०.२९ पथँ इत्येके ।
१०.३० षम्बँ सम्बन्धने ।
१०.३१ शम्बँ च ।
१०.३२ साम्बँ इत्येके ।
१०.३३ भक्षँ अदने ।
१०.३४ कुट्टँ छेदनभर्त्सनयोः ।
१०.३५ पुट्टँऽ
१०.३६ चुट्टँ अल्पीभावे ।
१०.३७ अट्टँऽ
१०.३८ षुट्टँ अनादरे ।
१०.३९ लुण्टँ स्तेये ।
१०.४० लुण्ठँ इति केचित् ।
१०.४१ शठँऽ
१०.४२ श्वठँ असंस्कारगत्योः ।
१०.४३ श्वठिँ इत्येके ।
१०.४४ तुजँऽ
१०.४५ तुजिँऽ
१०.४६ पिजँऽ
१०.४७ पिजिँऽ

१०.४८ लजिँऽ
१०.४९ लुजिँ हिंसाबलादाननिकेतनेषु ।
१०.५० पिसँ गतौ ।
१०.५१ षान्त्वँ सामप्रयोगे ।
१०.५२ शान्त्वँ इत्येके ।
१०.५३ श्वल्कँऽ
१०.५४ वल्कँ परिभाषणे ।
१०.५५ ष्णिहँ स्नेहने ।
१०.५६ स्फिटँ इत्येके ।
१०.५७ स्मिटँ अनादरे ।
१०.५८ ष्मिङ् इत्येके ।
१०.५९ श्लिषँ श्लेषणे ।
१०.६० पथिँ गतौ ।
१०.६१ पिछँ कुट्टने ।
१०.६२ छदिँ संवरणे ।
१०.६३ श्रणँ दाने ।
१०.६४ तडँ आघाते ।
१०.६५ खडँऽ
१०.६६ खडिँऽ
१०.६७ कडिँ खण्डने (भेदने) ।
१०.६८ कुडिँ रक्षणे ।
१०.६९ गुडिँ वेष्टने (च) । रक्षण इत्येके ।
१०.७० कुठिँ इत्यन्ये ।
१०.७१ गुठिँ इत्यपरे ।
१०.७२ खुडिँ खण्डने ।
१०.७३ वटिँ विभाजने ।
१०.७४ वडिँ इत्येके (इति केचित्) ।
१०.७५ चडिँ कोपे । चण्ड इत्यन्ये ।
१०.७६ मडिँ भूषायां हर्षे च ।

१०.७७ भडिँ कल्याणे ।

१०.७८ छर्द वमने ।

१०.७९ पुस्तँऽ

१०.८० बुस्तँ आदरानादरयोः ।

१०.८१ चुदँ सञ्चोदने ।

१०.८२ नक्कँऽ

१०.८३ धक्कँ नाशने ।

१०.८४ चक्कँऽ

१०.८५ चुक्कँ व्यथने ।

१०.८६ क्षलँ शौचकर्मणि ।

१०.८७ तलँ प्रतिष्ठायाम् ।

१०.८८ तुलँ उन्माने ।

१०.८९ दुलँ उत्क्षेपे ।

१०.९० पुलँ महत्त्वे ।

१०.९१ चुलँ समुच्छ्राये ।

१०.९२ मूलँ रोहने ।

१०.९३ कलँऽ

१०.९४ विलँ क्षेपे ।

१०.९५ बिलँ भेदने ।

१०.९६ तिलँ स्नेहने ।

१०.९७ चलँ भृतौ ।

१०.९८ पालँ रक्षणे ।

१०.९९ पलँ इत्येके ।

१०.१०० लूषँ हिंसायाम् ।

१०.१०१ शुल्बँ माने ।

१०.१०२ शूर्पँ च ।

१०.१०३ चुटँ छेदने ।

१०.१०४ मुटँ सञ्चूर्णने ।

१०.१०५ पिशँऽ

१०.१०६ पडिँऽ
१०.१०७ पसिँ नाशने ।
१०.१०८ पशिँ इत्येके ।
१०.१०९ व्रजँ मार्गसंस्कारगत्योः ।
१०.११० शुल्कँ अतिसर्जने (अतिस्पर्शने) ।
१०.१११ चपिँ गत्याम् ।
१०.११२ क्षपिँ क्षान्त्याम् ।
१०.११३ क्षजिँ कृच्छ्रजीवने ।
१०.११४ छजिँ इत्येके ।
१०.११५ श्वर्तँ गत्याम् ।
१०.११६ स्वर्तँ इत्येके ।
१०.११७ श्वभ्रँ च ।
अथ ज्ञपादयो मितः ।
१०.११८ ज्ञपँ(म्) (ज्ञपँ)
ज्ञानज्ञापनमारणतोषणनिशाननिशामनेषु । मिच्चेत्येके ।
१०.११९ यमँ(म्) (यमँ) च परिवेषणे । चान्मित् ।
१०.१२० चहँ(म्) परिकल्पने ।
१०.१२१ चपँ(म्) इत्येके ।
१०.१२२ रहँ(म्) त्यागे ।
१०.१२३ बलँ(म्) प्राणने ।
१०.१२४ चिञ्(म्) चयने ।
वृत् । नान्ये मितोऽहेतौ ।
१०.१२५ घट्टँ चलने ।
१०.१२६ मुस्तँ सङ्घाते ।
१०.१२७ खट्टँ संवरणे ।
१०.१२८ षट्टँऽ
१०.१२९ स्फिट्टँऽ
१०.१३० चुबिँ हिंसायाम् ।
१०.१३१ पूलँ सङ्घाते ।

१०.१३२ पूर्णँ इत्येके॑ ।
१०.१३३ पुणँ इत्य॒न्ये ।
१०.१३४ पुंसँ अभि॒वर्ध॑णे ।
१०.१३५ टकिँ बन्ध॑ने ।
१०.१३६ व्यपँ क्षेपे॑ ।
१०.१३७ व्ययँऽ
१०.१३८ विपँऽ चेत्येके॑ ।
१०.१३९ धूसँ कान्तिकर॒णे ।
१०.१४० धूषँ इत्येके॑ (मूर्ध॒न्यान्त॑ इत्येके॑) ।
१०.१४१ धूशँ इत्यप॑रे (ताल॒व्यान्त॑ इत्य॒न्ये) ।
१०.१४२ कीटँ वर्णे॑ (वर॑णे) ।
१०.१४३ चूर्णँ स॒ङ्कोच॑ने ।
१०.१४४ पूजँ पू॒जाया॑म् ।
१०.१४५ अर्कँ स्तव॑ने ।
१०.१४६ शुठँ आल॑स्ये ।
१०.१४७ शुठिँ शोष॑णे ।
१०.१४८ जुडँ प्रेर॑णे ।
१०.१४९ गजँऽ
१०.१५० मार्जँ शब्दा॑र्थौ ।
१०.१५१ मर्चँ च॑ ।
१०.१५२ घृ प्र॒स्रव॑णे । स्राव॑ण॒ इत्येके॑ ।
१०.१५३ पचिँ विस्तारव॒चने ।
१०.१५४ तिजँ नि॒शाने॑ (नि॒शात॑ने) ।
१०.१५५ कृतँ सं॒शब्द॑ने ।
१०.१५६ वर्धँ छेदनपू॒रनयोः॑ ।
१०.१५७ कुबिँ आ॒च्छाद॑ने (छाद॑ने) ।
१०.१५८ कुभिँ इत्येके॑ ।
१०.१५९ लुबिँऽ

१०.१६० तुबिँ अदर्शने । अर्दन इत्येके ।
१०.१६१ ह्लपँ व्यक्तायां वाचि ।
१०.१६२ क्लृपँ इत्येके ।
१०.१६३ ह्रपँ इत्यन्ये ।
१०.१६४ चुटिँ छेदने ।
१०.१६५ (मृडिँऽ)
१०.१६६ (तुडिँऽ)
१०.१६७ इलँ प्रेरणे ।
१०.१६८ म्रक्षँ म्लेच्छने ।
१०.१६९ म्रछँ इत्येके ।
१०.१७० म्लेछँऽ
१०.१७१ म्रक्षँ छेदने । म्लेछँ अव्यक्तायां वाचि ।
१०.१७२ ब्रूसँऽ
१०.१७३ बर्हँ हिंसायाम् । (केचिदिःअ गर्जँऽ गर्दँ
शब्दे गर्धँ अभिकाङ्क्षायामिति पठन्ति ।)
१०.१७४ व्रूसँऽ
१०.१७५ वर्हँ इत्येके ।
१०.१७६ व्रूषँ इत्यन्ये ।
१०.१७७ गर्जँऽ
१०.१७८ गर्दँ शब्दे ।
१०.१७९ गर्धँ अभिकाङ्क्षायाम् ।
१०.१८० गुर्दँ पूर्वनिकेतने । गुर्दँऽ
१०.१८१ पूर्वँ निकेतन इत्यन्ये ।
१०.१८२ जसिँ रक्षणे । मोक्षण इत्येके (इति केचित्) ।
१०.१८३ ईडँ स्तुतौ ।
१०.१८४ जसुँ हिंसायाम् ।
१०.१८५ पिडिँ सङ्घाते ।
१०.१८६ पिठिँ इत्येके ।
१०.१८७ रुषँ रोषे ।

१०.१८८ रुटँ इत्येके ।
१०.१८९ डिपँ क्षेपे ।
१०.१९० ष्टुपँ समुच्छ्राये ।
१०.१९१ ष्टूपँ इत्येके । इति चुरादय उदात्ता उदात्तेतः ॥
आ कुस्मादात्मनेपदिनः ।
१०.१९२ चितँ सञ्चेतने ।
१०.१९३ दशिँ दंशने (दर्शनदंशनयोः) ।
१०.१९४ दसिँ दर्शनदंशनयोः ।
१०.१९५ दसँ इत्यप्येके ।
१०.१९६ डपँऽ
१०.१९७ डिपँ सङ्घाते ।
१०.१९८ तत्रिँ कुटुम्बधारणे ।
१०.१९९ मत्रिँ गुप्तपरिभाषणे ।
१०.२०० स्पशँ ग्रहणसंश्लेषणयोः ।
१०.२०१ तर्जँऽ
१०.२०२ भर्त्सँ सन्तर्जने (तर्जने) ।
१०.२०३ बस्तँऽ
१०.२०४ गन्धँ अर्दने ।
१०.२०५ वस्तँ इत्येके ।
१०.२०६ हस्तँ इत्यन्ये ।
१०.२०७ विष्कँ हिंसायाम् ।
१०.२०८ हिष्कँ इत्येके ।
१०.२०९ निष्कँ परिमाणे ।
१०.२१० ललँ ईप्सायाम् ।
१०.२११ कूणँ सङ्कोचने ।
१०.२१२ तूणँ पूरणे ।
१०.२१३ भ्रूणँ आशाविशङ्कयोः (आशायाम्) ।
१०.२१४ शठँ श्लाघायाम् ।

१०.२१५ यक्षँ पूजायाम् ।
१०.२१६ स्यमँ वितर्के ।
१०.२१७ गूरँ उद्यमने ।
१०.२१८ शमँऽ
१०.२१९ लक्षँ आलोचने ।
१०.२२० कुत्सँ अवक्षेपने ।
१०.२२१ त्रुटँ छेदने ।
१०.२२२ कुटँ इत्येके ।
१०.२२३ गलँ स्रवणे ।
१०.२२४ भलँ आभण्डने ।
१०.२२५ कूटँ अप्रदाने । अवसादन इत्येके ।
१०.२२६ कुट्टँ प्रतापने ।
१०.२२७ वञ्चुँ प्रलम्भने ।
१०.२२८ वृषँ शक्तिबन्धने ।
१०.२२९ मदँ तृप्तियोगे ।
१०.२३० दिवुँ परिकूजने ।
१०.२३१ गृ विज्ञाने ।
१०.२३२ विदँ चेतनाख्याननिवासेषु ।
१०.२३३ मनँ स्तम्भे ।
१०.२३४ मानँ इत्येके ।
१०.२३५ यु जुगुप्सायाम् ।
१०.२३६ कुस्मँ नाम्नो वा । कुत्सिस्मयने ।
इत्याकुत्सीया उदात्ता अनुदात्तेतः ॥

१०.२३७ चर्चँ अध्ययने ।
१०.२३८ बुक्कँ भाषणे ।
१०.२३९ शब्दँ (शब्दक्रियायाम् ।) उपसर्गादाविष्कारे च ।
१०.२४० कणँ निमीलने ।

१०.२४१ जभिँ नाशने ।
१०.२४२ षूदँ क्षरणे ।
१०.२४३ जसुँ ताडने ।
१०.२४४ पशँ बन्धने ।
१०.२४५ अमँ रोगे ।
१०.२४६ चटँऽ
१०.२४७ स्फुटँ भेदने ।
१०.२४८ घटँ सङ्घाते । हन्त्यर्थाश्च ।
१०.२४९ दिवुँ मर्दने ।
१०.२५० अर्जँ प्रतियत्ने (सम्पादने च) ।
१०.२५१ घुषिँर् विशब्दने ।
१०.२५२ आङः क्रन्दँ सातत्ये ।
१०.२५३ लसँ शिल्पयोगे ।
१०.२५४ तसिँऽ
१०.२५५ भूषँ अलङ्कारे ।
१०.२५६ मोक्षँ आसने (असने) ।
१०.२५७ अर्हँ पूजायाम् ।
१०.२५८ ज्ञा नियोगे ।
१०.२५९ भजँ विश्राणने ।
१०.२६० शृधुँ प्रसहने ।
१०.२६१ यतँ निकारोपस्कारयोः ।
१०.२६२ रकँऽ
१०.२६३ लगँ आस्वादने ।
१०.२६४ रघँ इत्येके ।
१०.२६५ रगँ इत्यन्ये ।
१०.२६६ अञ्चुँ विशेषणे ।
१०.२६७ लिगिँ चित्रीकरणे ।
१०.२६८ मुदँ संसर्गे ।
१०.२६९ त्रसँ धारणे । ग्रहण इत्येके ।

वारण इत्यन्ये (धारणग्रहणवारणेषु) ।
१०.२७० उँध्रसँ उञ्छे ।
१०.२७१ उध्रसँ इत्येके (उकारो धात्ववयव इत्येके ।
नेत्यन्ये) ।
१०.२७२ मुचँ प्रमोचने मोदने च (प्रमोचनमोदनयोः) ।
१०.२७३ वसँ स्नेहच्छेदापहरणेषु ।
१०.२७४ चरँ संशये ।
१०.२७५ च्यु हसने । सहने चेत्येके ।
१०.२७६ व्युसँ इत्येके ।
१०.२७७ भुवोऽवकल्कने । मिश्रीकरण इत्येके ।
चिन्तन इत्यन्ये ।
१०.२७८ कृपेश्च ॥

आ स्वदः सकर्मकात् ।
१०.२७९ ग्रसँ ग्रहणे ।
१०.२८० पुषँ धारणे ।
१०.२८१ दलँ विदारणे ।
१०.२८२ पटँऽ
१०.२८३ पुटँऽ
१०.२८४ लुटँऽ
१०.२८५ तुजिँऽ
१०.२८६ मिजिँऽ
१०.२८७ पिजिँऽ
१०.२८८ लिजिँऽ
१०.२८९ लुजिँऽ
१०.२९० भजिँऽ
१०.२९१ लघिँऽ
१०.२९२ त्रसिँऽ
१०.२९३ पिसिँऽ
१०.२९४ कुसिँऽ

१०.२९५ दशिँऽ
१०.२९६ कुशिँऽ
१०.२९७ घटँऽ
१०.२९८ घटिँऽ
१०.२९९ बृहिँऽ (वृहिँऽ)
१०.३०० बर्हँऽ (वर्हँऽ)
१०.३०१ बल्हँऽ (वल्हँऽ)
१०.३०२ गुपँऽ
१०.३०३ धूपँऽ (धुपँऽ)
१०.३०४ विछँऽ
१०.३०५ चीवँऽ (चीबँऽ)
१०.३०६ पुथँऽ
१०.३०७ लोकृँऽ
१०.३०८ लोचृँऽ
१०.३०९ णडँऽ
१०.३१० कुपँऽ
१०.३११ तर्कँऽ
१०.३१२ वृतुँऽ
१०.३१३ वृधुँ भा॒षार्थाः॑ ।
१०.३१४ रुटँऽ
१०.३१५ लजिँऽ
१०.३१६ अजिँऽ
१०.३१७ दसिँऽ
१०.३१८ भृशिँऽ
१०.३१९ रुशिँऽ
१०.३२० शीकँऽ
१०.३२१ रुसिँऽ
१०.३२२ नटँऽ
१०.३२३ पुटिँऽ
१०.३२४ जिऽ
१०.३२५ चिऽ (जुचिँ जिविँ)

१०.३२६ रघिँऽ
१०.३२७ लघिँऽ
१०.३२८ अहिँऽ
१०.३२९ रहिँऽ
१०.३३० महिँ च ।
१०.३३१ लडिँऽ
१०.३३२ तडँऽ
१०.३३३ नलँ च ।
१०.३३४ पूरीँ आप्यायने ।
१०.३३५ रुजँ हिंसायाम् ।
१०.३३६ ष्वदँ आस्वादने ।
१०.३३७ स्वादँ इत्येके ॥

आ धृषाद्वा ।
१०.३३८ युजँऽ
१०.३३९ पृचँ संयमने ।
१०.३४० अर्चँ पूजायाम् ।
१०.३४१ षहँ मर्षणे ।
१०.३४२ ईरँ क्षेपे ।
१०.३४३ ली द्रवीकरणे ।
१०.३४४ वृजीँ वर्जने ।
१०.३४५ वृञ् आवरणे ।
१०.३४६ जॄ वयोहानौ ।
१०.३४७ ज्रि च ।
१०.३४८ रिचँ वियोजनसम्पर्चनयोः ।
१०.३४९ शिषँ असर्वोपयोगे ।
१०.३५० तपँ दाःए ।
१०.३५१ तृपँ तृप्तौ । सन्दीपन इत्येके ।
१०.३५२ छृदीँ सन्दीपने ।
१०.३५३ चृपँऽ

१०.३५४ छृपँऽ
१०.३५५ तृपँऽ
१०.३५६ दृपँ सन्दीपने (इत्येके) ।
१०.३५७ दृभीँ भये (ग्रन्थे) ।
१०.३५८ दृभँ सन्दर्भे ।
१०.३५९ छदँ संवरणे ।
१०.३६० श्रथँ मोक्षणे । हिंसायामित्येके ।
१०.३६१ मी गतौ ।
१०.३६२ ग्रन्थँ बन्धने ।
१०.३६३ शीकँ आमर्षणे ।
१०.३६४ चीकँ च ।
१०.३६५ अर्दँ (अर्दँ) हिंसायाम् । स्वरितेदित्येके ।
१०.३६६ हिसिँ हिंसायाम् ।
१०.३६७ अर्हँ पूजायाम् ।
१०.३६८ आङः षदँ पद्यर्थे ।
१०.३६९ शुन्धँ शौचकर्मणि ।
१०.३७० छदँ अपवारणे ।
१०.३७१ जुषँ परितर्कने । परितर्पण इत्यन्ये ।
१०.३७२ धूञ् कम्पने ।
१०.३७३ प्रीञ् तर्पने ।
१०.३७४ श्रन्थँऽ
१०.३७५ ग्रन्थँ सन्दर्भे ।
१०.३७६ आपॣँ (आपॢँ) लम्भने । स्वरितेदयमित्येके ।
१०.३७७ तनुँ श्रद्धोपकरणयोः । उपसर्गाच्च दैर्घ्ये ।
१०.३७८ चनँ श्रद्धोपहननयोरित्येके ।
१०.३७९ वदँ (वदँ) सन्देशवचने ।
स्वरितेत् । अनुदात्तेदित्येके ।
१०.३८० वचँ परिभाषणे ।

१०.३८१ मानँ पूजायाम् ।
१०.३८२ भू प्राप्तावात्मनेपदी (वा) ।
णिच्सन्नियोगेनैवात्मनेपदमित्येके ।
१०.३८३ गर्हँ विनिन्दने ।
१०.३८४ मार्गँ अन्वेषणे ।
१०.३८५ कठिँ शोके । प्रायेणोत्पूर्व उत्कण्ठावचनः ।
१०.३८६ मृजूँ शौचालङ्कारयोः ।
१०.३८७ मृषँ (मृषँ) तितिक्षायाम् ।
स्वरितेत् । अनुदात्तेदित्येके ।
१०.३८८ धृषँ प्रसहने । इत्याधृषीयाः ॥
अथादन्ताः ।
१०.३८९ कथँ वाक्यप्रबन्धे (वाक्यप्रबन्धने) ।
१०.३९० वरँ ईप्सायाम् ।
१०.३९१ गणँ सङ्ख्याने ।
१०.३९२ शठँऽ
१०.३९३ श्वठँ सम्यगवभाषणे ।
१०.३९४ पटँऽ
१०.३९५ वटँ ग्रन्थे ।
१०.३९६ रहँ त्यागे ।
१०.३९७ रङ्गँ गतौ ।
१०.३९८ स्तनँऽ
१०.३९९ गदीँ देवशब्दे ।
१०.४०० पतँ गतौ (वा) । वादन्त इत्येके ।
१०.४०१ पषँ अनुपसर्गात् (गतौ) ।
१०.४०२ स्वरँ आक्षेपे ।
१०.४०३ रचँ प्रतियत्ने ।
१०.४०४ कलँ गतौ सङ्ख्याने च ।
१०.४०५ चहँ परिकल्कने ।

१०.४०६ महँ पूजायाम् ।
१०.४०७ सारऽ (सरँऽ)
१०.४०८ कृपँऽ
१०.४०९ श्रथँ दौर्बल्ये ।
१०.४१० स्पृहँ ईप्सायाम् ।
१०.४११ भामँ क्रोधे ।
१०.४१२ सूचँ पैशुन्ये ।
१०.४१३ खेटँ भक्षणे ।
१०.४१४ खेडँ इत्येके ।
१०.४१५ खोटँ इत्यन्ये ।
१०.४१६ क्षोटँ क्षेपे ।
१०.४१७ गोमँ उपलेपने ।
१०.४१८ कुमारँ क्रीडायाम् ।
१०.४१९ शीलँ उपधारणे ।
१०.४२० सामँ सान्त्वप्रयोगे ।
१०.४२१ वेलँ कालोपदेशे ।
१०.४२२ कालँ च (इति पृथग्धातुरित्येके) ।
१०.४२३ पल्यूलँ लवनपवनयोः ।
१०.४२४ वातँ सुखसेवनयोः ।
१०.४२५ गवेषँ मार्गणे ।
१०.४२६ वासँ उपसेवायाम् ।
१०.४२७ निवासँ आच्छादने ।
१०.४२८ भाजँ पृथक्कर्मणि ।
१०.४२९ सभाजँ प्रीतिदर्शनयोः । प्रीतिसेवनयोरित्येके ।
१०.४३० ऊनँ परिहाणे ।
१०.४३१ ध्वनँ शब्दे ।
१०.४३२ कूटँ परितापे । परिदाःअ इत्यन्ये ।
१०.४३३ सङ्केतँऽ
१०.४३४ ग्रामँऽ

१०.४३५ कुणँऽ
१०.४३६ गुणँ चामन्त्रणे ।
१०.४३७ केतँ श्रावणे निमन्त्रणे च ।
१०.४३८ कूणँ सङ्कोचनेऽपि ।
१०.४३९ स्तेनँ चौर्ये ॥

आ गर्वादात्मनेपदिनः ।
१०.४४० पदँ गतौ ।
१०.४४१ गृहँ ग्रहणे ।
१०.४४२ मृगँ अन्वेषणे ।
१०.४४३ कुहँ विस्मापने ।
१०.४४४ शूरँऽ
१०.४४५ वीरँ विक्रान्तौ ।
१०.४४६ स्थूलँ परिबृंहणे ।
१०.४४७ अर्थँ उपयाच्ञायाम् ।
१०.४४८ सत्रँ (सत्त्रँ) सन्तानक्रियायाम् ।
१०.४४९ गर्वँ माने । इत्यागर्वीयाः ॥
१०.४५० सूत्रँ वेष्टने । विमोचन इत्यन्ये ।
१०.४५१ मूत्रँ प्रस्रवणे ।
१०.४५२ रूक्षँ पारुष्ये ।
१०.४५३ पारँऽ
१०.४५४ तीरँ कर्मसमाप्तौ ।
१०.४५५ पुटँ संसर्गे ।
१०.४५६ कत्रँ (कत्त्रँ) शैथिल्ये ।
१०.४५७ कर्तँ इत्यप्येके । प्रातिपदिकाद्धात्वर्थे
बःउलमिष्टवच्च । तत्करोति तदाचष्टे ।
तेनातिक्रामति । धातुरूपं च । कर्तृकरणाद्धात्वर्थे ।
१०.४५८ बष्कँ दर्शने ।

१०.४५९ चित्रँ चित्रीकरणे । कदाचिद्दर्शने ।
१०.४६० अंसँ समाघाते ।
१०.४६१ वटँ विभाजने ।
१०.४६२ रटँ परिभाषणे ।
१०.४६३ लजँ प्रकाशने ।
१०.४६४ वटिँऽ
१०.४६५ लजिँ इत्येके ।
१०.४६६ मिश्रँ सम्पर्के ।
१०.४६७ सङ्ग्रामँ युद्धे । अयमनुदात्तेत् ।
१०.४६८ स्तोमँ श्लाघायाम् ।
१०.४६९ छिद्रँ कर्णभेदने । करणभेदन इत्येके ।
१०.४७० कर्णँ भेदने (इति धात्वन्तरमित्यपरे) ।
१०.४७१ अन्धँ दृष्ट्युपघाते । उपसंहार इत्यन्ये ।
१०.४७२ दण्डँ दण्डनिपाते ।
१०.४७३ अङ्कँ पदे लक्षणे च ।
१०.४७४ अङ्गँ च ।
१०.४७५ सुखँऽ
१०.४७६ दुःखँ तत्क्रियायाम् ।
१०.४७७ रसँ आस्वादनस्नेहनयोः ।
१०.४७८ व्ययँ वित्तसमुत्सर्गे ।
१०.४७९ रूपँ रूपक्रियायाम् ।
१०.४८० छेदँ द्वैधीकरणे ।
१०.४८१ छदँ अपवारणे ।
१०.४८२ लाभँ प्रेरणे ।
१०.४८३ व्रणँ गात्रविचूर्णने ।
१०.४८४ वर्णँ वर्णक्रियाविस्तारगुणवचनेषु ।
बहुलमेतन्निदर्शनम् (इत्येके) ।
१०.४८५ पर्णँ हरितभावे ।

१०.४८६ विष्कँ दर्शने ।
१०.४८७ क्षपँ प्रेरणे ।
१०.४८८ वसँ निवासे ।
१०.४८९ तुत्थँ आवरणे । णिङङ्गान्निरसने ।
श्वेताश्वाश्वतरगालोडिताह्वरकाणामश्वतेरेतकलोपश्च ।
पुच्छादिषु धात्वर्थ इत्येव सिद्धम् ॥ वृत् ॥
इति चुरादयः ॥ १०॥

Encoded by Mihas Bayaryn bayaryn at mail.ru

dhatupatha-readme.txt
(Vesion 1.0)

This text of PANinIya-DhAtupaThaH is based on the following editions:
1. aSTAdhyAyI of PANini in Roman Transliteration by Sumitra M. Katre
// PANinIya-dhAtupAThaH - University of Texas Press, Austin, 1987.
2. DhAtupAThaH, J. L. Shastri - Motilal Banarsidas, Delhi, 2002.
3. PANinIyo DhAtupAThaH -
http://www.vedamu.org/Sankrit/eBooks/DownloadFile.asp?Filename=Dh

The text was entered by Mihas Bayaryn in unicode devanAgarI encoding.
This text is searchable. Versions in other encodings, transliteration
schemes and pdf-version can be easy produced from this version.

Special features of this text:

1. The text is accentuated according to PANini's accentuation-rules
using Vedic svara-marks (i.e. only sannatara and svarita are marked).
2. All vowel anubandhas (its) are marked with anunAsika-sign according to PANini's rules.
3. The avagraha after a dhAtu is the sign of compound separation (as
in pada-pATha) and not of the elision of short 'a' (as in contemporary usage).
4. Verbal roots (dhAtu) were enumerated according to the following
principle: every dhAtu and every variation of dhAtu must have its own
number, all known varieties of roots must be included in text and not
excluded. There are many styles of dhatu enumeration in different
editions and they don't agree with each other. In this enumeration
every dhAtu has two numbers: a number of its gaNa (class) an its
number within this gaNa.
5. Three kinds of brackets are used in this text:
() - words in such brackets are variations of the text in other editions.
[] - words in such brackets in index are anuvRtti from preceding
lines. anuvRtti is a part of a preceding rule wich must be remembered
in order to understand the following rules.

- words in such brackets are variations of dhatu exactly known from other sources but not found in three editions on wich this text
is based.

Next stages of this work:
1. Other editions of DhAtupAThaH must be used to proof-read the text.
The present version of course can't be called a professionally revised version. In

any case it can be further edited and corrected to produce such vesion.
2. The version of text with sandhi-vigraha must be added.
3. The index must be supplemented with english meanings of roots and
main verbal forms and derivatives according to PANini's rules with
references to corresponding sUtras. In such case it will be possible
to use this index as true verb-dictionary.
4. A small introduction to DhAtupAThaH with information about its
main principles must be added.

Please, send your comments, suggestions and corrections of possible
mistakes to bayaryn@mail.ru. Especially I ask experts in Sanskrit
grammar tradition to help me in this work by consulting and advices.

Mihas Bayaryn.

.. om tat sad brahmArpaNam astu ..

.. pANinIyadhAtupAThaH with pronunciation marks ..
was typeset using XƎLaTeX 0.99996
on December 3, 2016

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*